Приложение № 2към Условията за кандидатстване

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

(ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ)

шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15

1. Географски район и население, обхванати от стратегията за ВОМР *(не повече от 2 страници)*

1.1. Информация затериторията и населението на МИГ:

- *Списък на общините, обхванати от МИГ;*	Местна инициативна група „Стралджа – Сливен 2023“ обхваща изцяло територията на община Стралджа и частично територията на община Сливен - общо 7 села. Територията на МИГ е хомогенна, с общи граници, обща местна идентичност и кохерентна.
- *Списък на населените места, обхванати от МИГ;*	Общият брой населени места, които обхваща територията на МИГ „Стралджа – Сливен 2023“ е 29, от които 22 населени места от територията на община Стралджа (административния център град Стралджа и 21 села) и 7 села от територията на община Сливен. – Населените места в обхвата на МИГ от община Стралджа са:

Населени места	ЕКАТТЕ
Град Стралджа	69660
Село Александрово	00343
Село Атолово	00816
Село Богорово	04786
Село Воденичане	11661
Село Войника	11908
Село Джинот	20804
Село Зимница	30898
Село Иречеково	32771

	Село Каменец 35794 Село Леярово 43615 Село Лозенец 44118 Село Люлин 44666 Село Маленово 46303 Село Недялско 51384 Село Палаузово 55244 Село Поляна 57409 Село Правдино 58003 Село Първенец 59046 Село Саранско 65406 Село Тамарино 72076 Село Чарда 80220 – Населените места в обхвата на МИГ от община Сливен са: Населени места – ЕКАТТЕ Село Блатец 04337 Село Горно Александрово 16688 Село Глушник 15237 Село Драгоданово 23337 Село Желю Войвода 29194 Село Калояново 35537 Село Трапоклово 73016
- Брой жители на населените места, обхванати от МИГ.	Общият брой жители на територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ по данни на НСИ към 2020 г. е 17 753 жители, от които 11 699 души пребивават на територията на община Страланджа, а останалите 6 054 пребивават на територията на община Сливен. Разпределението на населението по населени места за територията на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ е представено в следните таблици: Населени места – Население Община Страланджа Град Страланджа 5 482

Село Александрово	135
Село Атолово	176
Село Богорово	74
Село Воденичане	389
Село Войника	276
Село Джинот	300
Село Зимница	1 645
Село Иречеково	341
Село Каменец	364
Село Леярово	34
Село Лозенец	637
Село Люлин	179
Село Маленово	266
Село Недялско	220
Село Палаузово	112
Село Поляна	172
Село Правдино	95
Село Първенец	213
Село Саранско	121
Село Тамарино	165
Село Чарда	303

Населени места	Население
Община Сливен	
Село Блатец	789
Село Горно Александрово	416
Село Глушник	570
Село Драгоданово	786
Село Желю Войвода	2 247
Село Калояново	788
Село Трапоклово	458

1.2. Описание на географския район и карта на територията, обхванатата от МИГ:

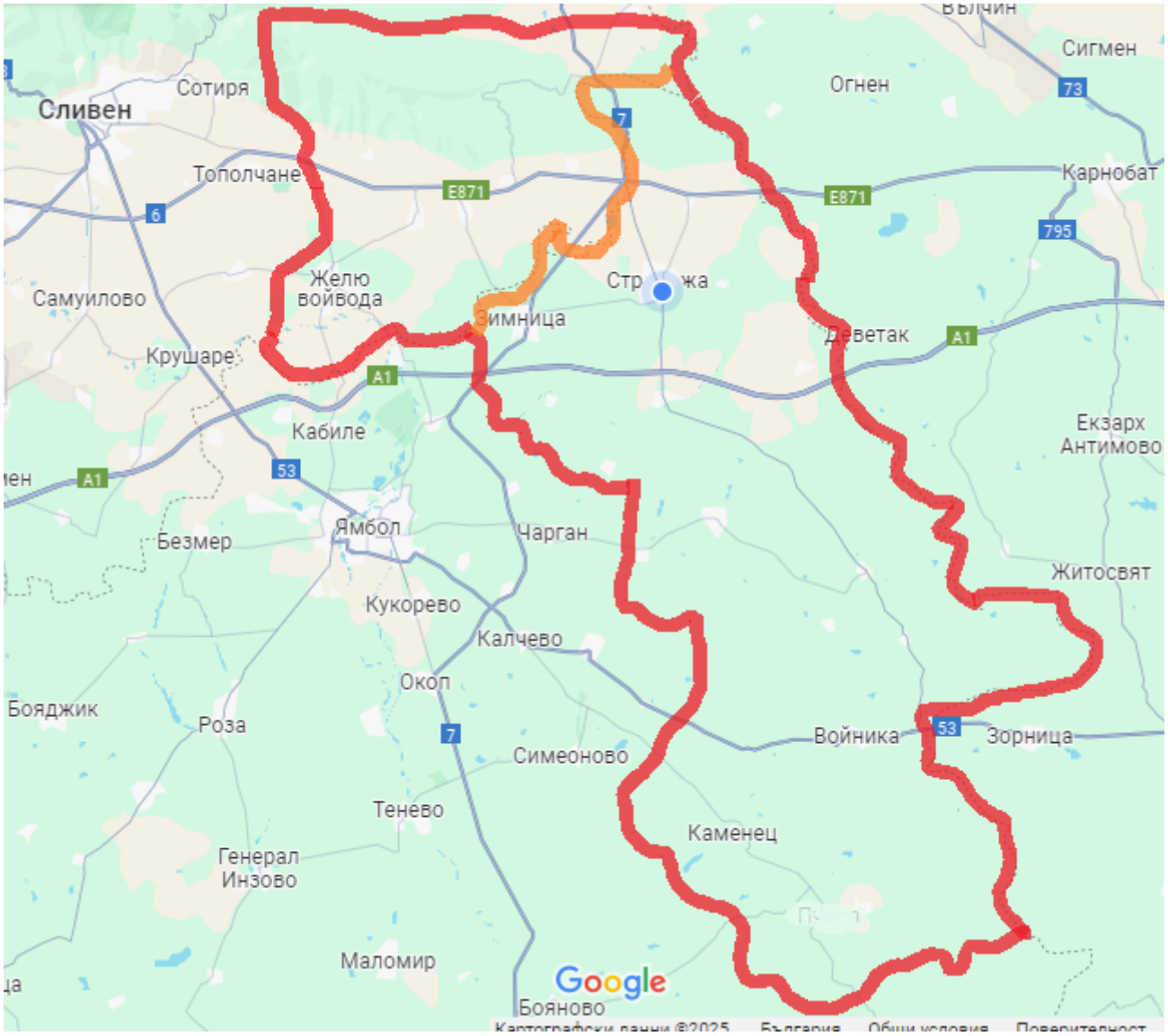
Територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ обхваща две общини - община Стралджа и община Сливен (само 7 села от общината), като двете общини, съставящи МИГ попадат на територите на две области - област Сливен и област Ямбол. Цялата територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ е разположена в Югоизточен район за планиране от ниво 2 (NUTS 2). Общата площ на Местна инициативна група „Стралджа - Сливен 2023“ възлиза на 910,356 km^2, като община Стралджа обхваща общо 676,285 km^2, а община Сливен - 234,071 km^2.

Към територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ са включени общо 29 населени места,

от които 22 - един град и 21 села, са от територията на община Стралджа и 7 села от територията на община Сливен.

Населените места от територията на община Стралджа са следните: град Стралджа и селата Александрово, Атолово, Богорово, Воденичане, Войника, Джинот, Зимница, Иречеково, Каменец, Леярово, Лозенец, Люлин, Маленово, Недялско, Палаузово, Поляна, Правдино, Първенец, Саранско, Тамарино и Чарда.

Населените места от територията на община Сливен са селата: Блатец, Горно Александрово, Глушник, Драгоданово, Желю Войвода, Калояново и Трапоклово.

Карта. Територията на Местна инициативна група „Стралджа – Сливен 2023“

В географско отношение територията на *община Стралджа* е част от област Ямбол и се намира в източната част на Горнотракийската низина, в Тунджанска хълмиста подобласт, а общината граничи с 3 общини от област Ямбол (общините Тунджа, Елхово и Болярово), две

общини от област Сливен (общините Сливен и Котел) и 3 общини от област Бургас (общините Сунгурларе, Карнобат и Средец). Общинският център - град Стралджа се намира на 20 km от областния център - град Ямбол и на 80 km от черноморското пристанище - Бургас.

Община Сливен е най-голямата по територия в страната и е една от четирите общини в област Сливен. Общината граничи с още една община от област Търговище (община Антоново), три общини от област Сливен (общините Котел, Твърдица и Нова Загора), две общини от област Ямбол (общините Стралджа и Тунджа) и една община от област Велико Търново (община Елена). Територията на община Сливен отстои на сравнително близко разстояние от Столицата София, от град Пловдив и от Пристанище Бургас.

Местоположението на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ предлага удобен достъп до Столицата, Югоизточна България, Черноморските пристанища и курорти, както и се намира в близост до ГКПП, свързващи страната с Гърция и Турция. Като цяло територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ разполага с добри транспортно-комуникационни връзки, които свързват териториите на общините Стралджа и Сливен с други сравнително лесно достъпни общински и областни центрове.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията: *(не повече от 3 страници)*

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност и описание на съответствието на стратегията с Интегрираната/ите териториална/и стратегия/и за развитие на региона/ите от ниво 2:

Описание на процеса на разработване на стратегията, при спазване принципите на „прозрачност“, „отдолу-нагоре“ и „хоризонталните принципи“, съгласно чл.9 на Регламент /ЕС/ 2021/1060 – равенство между половете, утвърждаване на принципа на равните възможности, липса на дискриминация и др.:
За изготвяне на стратегия за ВОМР, МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ извърши редица дейности, финансирани по договор № РД50-113/31.03.23г. по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ на Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. За популяризиране на процеса на разработване на Стратегия за Водено от общностите местно развитие, за програмен период 2023-2027 г., бяха проведени планираните дейности, включително провеждане на еднодневни обучения, информационни срещи и семинари, информационни конференции и консултиране на местната общност във връзка с подготовката на Стратегията за ВОМР за периода 2023-2027 г., за територията на Сдружение - Местна инициативна група „Стралджа - Сливен 2023“. В събитията взеха участие представители на всички групи заинтересовани лица, идентифицирани в проучванията и анализите, в това число уязвимите групи и млади хора. В следствие на проведените събития беше идентифицирана визията на местната общност относно изготвянето и прилагането на стратегията за ВОМР за програмния период 2023 – 2027 г. Споделените мнения относно потребностите на населението и съдържанието на стратегията за новия програмен период 2023-2027 г. дадоха ясни насоки как мерките и

дейностите да бъдат по-полезни за жителите от населените места на територията на МИГ.

Проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания с местната общност на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“

Проведени информационни срещи:

Темата на информационните срещи е *„Консултиране по секторни представителства за разработваната СВОМР за периода 2023-2027 г.“*.

На 31.08.2023 г. - проведена еднодневна информационна среща в село Зимница, община Стралджа в Клуб на пенсионера от 10:00 часа.

На 01.09.2023 г. - проведена еднодневна информационна среща в село Жельо войвода, община Сливен в Народно читалище „Даскал Димитър Димов 1908“.

Проведени обучения на местни лидери и заинтересовани страни:

Проведените обучения са на тема *„Подготовка за прилагане на СВОМР за периода 2023-2027 г.“*.

На 12.09.2023 г. е проведено еднодневно обучение в село Зимница, община Стралджа, в Клуб на пенсионера от 10:00 часа;

На 13.09.2023 г. е проведено еднодневно обучение в село Жельо войвода, община Сливен в Народно читалище „Даскал Димитър Димов 1908“;

На 14.09.2023 г. е проведено еднодневно обучение в град Стралджа, община Стралджа в Клуб на пенсионера от 10:00 часа.

Проведени информационни конференции:

Информационните конференции са на тема *„Консултиране на местната общност във връзка с представяне на проект Стратегия за ВОМР“*.

На 18.09.2023 г. е проведена еднодневна информационна конференция в село Зимница, община Стралджа, в Клуб на пенсионера от 10:00 часа;

На 19.09.2023 г. е проведена еднодневна информационна конференция в село Зимница, община Стралджа, в Клуб на пенсионера от 10:00 часа.

За всяко проведено събитие беше изготвен присъствен списък. Всяка една от срещите се характеризираше с оживени дискусии, което е показател за интереса на местните хора от изпълнението на Стратегията за ВОМР. Много от предложените идеи бяха включени под ралична форма в СВОМР, което е прилагане на практика на принципа „отгоре- надолу“, тъй местното население взе участие в определянето на приоритетите пред развитието на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“.

Акцентите на проведените срещи бяха за:

Какво представлява подхода ВОМР - представиха се мерки, които ще се подкрепят с допълващо финансиране по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г. (ПКИП), програма „Околна среда“ 2021- 2027 г. (ПОС), програма „Образование% (ПО) и програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР). Бяха представени добри практики от МИГ „Стралджа“ и други местни инициативни групи в предходния програмен период и възможности за територията на МИГ чрез еднофондова и еднофондова с допълващо финансиране стратегия.

Изводите до които се стигна в процеса на работа са свързани с необходимостта от

инвестиции и дейности с цел стимулиране на икономиката, подобряване условията на живот и благосъстоянието на населението, както и популяризирането на територията с цел привличане на младо и трудоспособно население, което бавно, но стабилно и сигурно да пребори демографската криза. Съществува спад в икономически показатели на териториите на двете общини, поради което следва да се насочи вниманието към подобряване на икономиката, използване на технологии за подкрепа на развитието на бизнес, което ще доведе до по-успешно икономическо развитие на бизнеса. Споделените мнения на населението също засягат инфраструктурата и благоустройството на региона. Местните хора считат, че следва да се предприемат сериозни мерки за популяризирането на територията, нейните туристически дадености от всякакво естество и бъдещото успешно развитие на туризма, което изключително ще подобри не само икономическото и социалното развитие на територията, като ще спомогне за справянето с демографската криза, ще популяризира богатото културно-историческо минало и културните дейности на територията на МИГ. Територията на МИГ разполага със сравнително добър потенциал за успешно развитие на туризма, но за съжаление и туристическата инфраструктура и популяризирането на туристическите обекти и дадености на територията на цялата МИГ е недостатъчно. Именно предложенията, получени от участниците в събитията от местната общност оформиха основната цел, приоритети и специфични цели на стратегията на ВОМР.

Проучванията, провеждането на отделните събития, цялостната подготовка и изготвяне на стратегията се извърши при стриктно зачитане на основните права на човека и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз, осигуряване равенството между мъжете и жените и предотвратяването на всякаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Всички информационните събития и обсъждания се проведоха в сгради с осигурена достъпна среда, което осигури възможност за присъствие на хората с увреждания, както и всички уязвими групи лица.

През 2025 г. са проведени обществени обсъждания за окончателен вариант на стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен“ за запознаване на местното население и заинтересовани от стратегията страни със заложените мерки и дейности в СВОМР и Програмите за допълващо финансиране.

Стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ беше одобрена от Общото събрание на МИГ след всички представени публично проведени консултации, обсъждания, информационни срещи и др. със заинтересованите страни и населението от територията на МИГ.

Съответствие между Стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ с Интегрираната териториална стратегия на Югоизточен район.

Правилата за прилагане на подхода ВОМР са зададени в Постановление № 494 от 30 декември 2024 годиназа определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021 – 2027 г. Стратегията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ е изготвена в съответствие с основната цел на ВОМР съгласно ПМС -

създаването на по-добри икономически, социални и екологични условия за живот в малките населени места и подкрепя многосекторното развитие на местните икономики, както и със специфичните цели:

1. подобряване на условията на живот на териториите на местните общности;

2. създаване на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес, както и на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията като основа за териториално развитие;

3. подкрепа за териториалната идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;

4. повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация и подкрепа за алтернативни дейности;

5. подкрепа за въвеждането на иновации;

6. засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии чрез подкрепа за иновации в предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика чрез подкрепа за инвестиции в предприятията с цел подобряване на ресурсната ефективност;

7. насърчаване на устойчивата и качествена заетост и социално включване на уязвими и маргинализирани групи;

8. съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, включително дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство;

9. приобщаващо образование и образователна интеграция;

10. популяризиране на заетостта, растежа, равенството между половете, включително участието на жени в селското стопанство, социално приобщаване и местно развитие в селските райони, включително кръговата биоикономика и устойчивото управление на горите.

В допълнение към целите на ВОМР съгласно ПМС № 494, СВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ е изготвена и в съответствие с основните стратегически документи на местно и регионално ниво, които са представени от Плановете за интегрирано развитие на общините Стралджа и Сливен и Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен район, в който попадат териториите и на двете общини - Стралджа и Сливен.

Територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ попада в обхвата на Югоизточен район за планиране.

При изготвянето на СВОМР на МИГ е търсено съответствие и допълняемост с интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен район. Това е постигнато като приоритетите и целите на СВОМР съответстват и доразвиват стратегическите приоритети на ИТСР на ЮИР, фокусирайки се и концентрирайки подкрепата на по-малка по мащаб територия – територията на МИГ, която е от ниво LAU 1 – общини (сдружение от общини).

С Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен район СВОМР съответства и се допълва на всички нива, а визията, която определя рамката на ИТСР на ЮИР „Югоизточен регион - привлекателно място за живот и бизнес, съссъхранено природно

и културно наследство, ефективно използващ своя потенциалза постигане на устойчиво и балансирано социално-икономическо развитие“ е отрезане в заложената основна цел (визия) на Стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“.

Приоритетите, заложени в Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ кореспондират напълно със Стратегическите приоритети, заложени в Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен район, като ги доразвиват на ниво МИГ и общини Страджа и Сливен.

Съответствие на СВОМР и Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен район е както следва:

ИТСР ЮИР	**СВОМР МИГ „Стралджа - Сливен 2023“**
Стратегически приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на ЮИР чрез инвестиции във факторите на растеж. Специфична цел 1.1. Иновации, технологично развитие и растеж. Специфична цел 1.2. Подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството. Специфична цел 1.3. Добро образование, нови знания и професионално развитие. Специфична цел 1.4. Развитие на конкурентни сектори, базирани на местните ресурси Цел 1.4.1. Устойчиво развитие на селското стопанство. Цел 1.4.2. Устойчиво развитие на туризма.	Приоритет 1 „Развитие на конкурентноспособна икономиката на територията на МИГ“ от СВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ съответства изцяло на Стратегически приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на ЮИР чрез инвестиции във факторите на растеж на ИТСР на Югоизточен район. Приоритет 1 на СВОМР предвижда подкрепа за развитие на всички сектори на икономиката на територията на МИГ чрез подобряване на бизнес средата, стимулиране на предприемачеството, инвестиране в модернизация и иновации. Чрез приоритета се цели постигане на високо конкурентна и ниско ресурсоемка икономика (включително селското стопанство и туризма), основана на модерни технологии и осигуряваща добавена стойност за територията, както това се цели и по специфични цели 1.1, 1.2 и 1.4 на ИТСР. Приоритет 1 на СВОМР подкрепя и дейности за професионално развитие и подобряване на достъпа до пазара на труда, както и специфична цел 1.3 на ИТСР.
Стратегически приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда на ЮИР. Специфична цел 2.1. Подобряване на достъпа до качествени здравни, социални, културни услуги и спорт.	Приоритет 2 „Подобряване на условията за живот, културата, туризма, околната среда, развитие на сътрудничеството и успешно управление, прилагане и популяризиране на стратегията за ВОМР“ от Стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“

Цел 2.1.1. Осигуряване на равен достъп до здравни услуги. Цел 2.1.2. Равен достъп до специализирана дългосрочна грижа и социално включване Цел 2.1.3. Подкрепа на местни културни средища и опазване на културното наследство. Цел 2.1.4. Подобрен достъп до спорт и спортни услуги. Специфична цел 2.2. Изграждане на екологосъобразна инфраструктура, ориентиране към по-зелена, нисковъглеродна икономика.	отговарят изцяло на заложените в ИТСР на ЮИР Стратегически приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда на ЮИР и Стратегически приоритет 3: По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата в ЮИР от Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен район. По тези приоритети на СВОМР и ИТСР се предоставя подкрепа за подобряване на състоянието на обществената инфраструктура, запазване на културно – историческото наследство и опазването на околната среда.
Стратегически приоритет 3: По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата в ЮИР. Специфична цел 3.1. Подобряване на транспортната и цифровата свързаност и достъпност. Цел 3.1.1. Подобряване на свързаността на региона в регионален, национален и международен план. Цел 3.1.2. Цифрова свързаност и електронни услуги. Специфична цел 3.2. Подкрепа за балансирано пространствено развитие. Цел 3.2.1. Развитие на градските райони. Цел 3.2.2. Подобряване на жизнеността на селските райони. Специфична цел 3.3. Развитие на териториално сътрудничество.	Приоритет 1 и 2 от стратегията за ВОМР на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ отговаря напълно на заложения в Интегрираната стратегия за териториално развитие на ЮИР Стратегически приоритет 3: По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата в ЮИР (Стратегически цели 3.1, 3.2 и 3.3) по отношение на подкрепата за сътрудничеството, местната идентичност (подкрепа за местни инициативи и продукти), икономическото развитие, социални грижи за населението и др.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в процеса на съгласуване на стратегията:

За успешната подготовка и последващо изпълнение на Стратегията за Водено от общностите местно развитие, се изисква съгласуваност и вземането на участие на заинтересовани страни от публичния, стопанския и нестопански сектор, както и от местното население. От изключителна важност е консултирането на стратегията с всички заинтересовани страни, за да се спази принципът „отдолу – нагоре“ и да се избегне рискът процесът на консултиране да попадне „под контрол“ на определени специфични групи, които могат да спечелят дивиденти единствено за себе си. Участието на представители на

заинтересованите страни в процеса е предпоставка за липсата на пристрастие или тенденциозност при вземането на решения в областта на местното развитие и работа в полза на цялата общност. При изготвянето и съгласуването на стратегията не е била изключена нито една заинтересована страна от територията на МИГ, като участие взеха:

От страна на публичния сектор – представители на Общините Стралджа и Сливен (вкл. образователни институции, здравни и социални заведения), както и кметовете на населените места от общините от МИГ.

От страна на стопанския сектор - земеделски производители, представители на малки и микро предприятия от отраслите на местната икономика.

От страна на неправителствения сектор – представители на неправителствени организации, читалища, местни граждани, представители на уязвими и малцинствени групи и млади хора.

3.Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията: *(не повече от 10 страници)*

3.1. Описание на ситуацията на територията на МИГ към момента на кандидатстване:

1. Географска характеристика на територията на МИГ.

На територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ са включени общо 29 населени места, от които 22 - един град и 21 села от територията на община Стралджа и 7 села от територията на община Сливен. Двете общини, съставящи МИГ попадат на териториите на две области - област Сливен и област Ямбол, попадаща в Югоизточен район за планиране от ниво 2 (NUTS 2). Територията на МИГ обхваща обща площ от 910,356 km^2, като община Стралджа обхваща общо 676,285 km^2, а община Сливен - 234,071 km^2.

В географски аспект територията на община Стралджа е част от област Ямбол и се намира в източната част на Горнотракийската низина, в Тунджанска хълмиста подобласт, а общината граничи с 3 общини от област Ямбол (общините Тунджа, Елхово и Болярово), две общини от област Сливен (общините Сливен и Котел) и 3 общини от област Бургас (общините Сунгурларе, Карнобат и Средец).

Община Сливен е най-голямата по територия в страната и е една от четирите общини в област Сливен. Общината граничи с още една община от област Търговище (община Антоново), три общини от област Сливен (общините Котел, Твърдица и Нова Загора), две общини от област Ямбол (общините Стралджа и Тунджа) и една община от област Велико Търново (община Елена).

Местоположението на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ предлага удобен достъп до Столицата, Югоизточна България, Черноморските пристанища и курорти, както и се намира в близост до ГКПП, свързващи страната с Гърция и Турция.

2. Природни ресурси и характеристики, околна среда и биоразнообразие на територията.

Територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ попада в климатичния район на Източна България от Преходно-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област. Средногодишната температура на въздуха на територията на МИГ е около 15°C, като най-ниските средни температури са през месец януари, а най-високите са през месец юли. Типично за района на МИГ е ниската честота на мъгливо време, особено през зимния сезон. Разпределението на валежите се изразява чрез два максимума и два минимума, а средногодишната сума на валежите е между 530 mm и 700 mm. Друг важен климатичен фактор за територията на МИГ е скоростта на вятъра, като районът се намира в област с ниска повтаряемост на тихо време - под 30%.

Територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ се характеризира с разнообразен релеф, от равнинен и частично хълмист към полупланински релеф, като равнинният релеф се изразява чрез Стралджанското поле, хълмистият чрез склоновете на Бакаджаците, а полупланинския е в рамките на Странджа планина. Територията на МИГ попада в пределите на Източна Стара планина, източната част на Сливенска котловина и северната част на Тунджанска хълмиста област, като най-северната част е заета от южните склонове на Терзийски баир, най-южното разклонение на Източна Стара планина. Територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ попада в основната младонагъната морфоструктура на Балканидите, която в източната си част обхваща територии от планина Странджа. Планина Странджа се характеризира с ридове, ограничени от дълбоко всечени между тях речни долини.

Почвеното разнообразие в териториалния обхват на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ е изключително голямо и обхваща почти всички генетични типове и подтипове. Територията на МИГ попада в Среднобългарската подзона на канелените горски почви и черноземно-смолниците и в Южнобългарската подзона на канелените горски почви. Срещат се канелени горски почви, смолници, черноземно-смолници и алувиални почви, с много от подтиповете им. На територията на община Стралджа не са констатирани замърсявания на почвите с тежки метали и металоиди или УОЗ пестициди, а по отношение на замърсяванията на почвите с битови, строителни, растителни отпадъци и оборски тор, то подобни замърсявания имат локален характер. За земите и почвите на територията на община Сливен проблем се явява опасността от засоляване, изтощаване и намаляване на почвеното плодородие, а част от почвения фонд е подложен и на активни ерозионни процеси и замърсяване.

Територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ не се отличава с богати залежи на полезни изкопаеми, като в община Стралджа основните находища са на бяла глина, варовик и някои инертни материали. В община Сливен е единственото находище в страната на кварцит за динасов огнеупор, като също така има и находища на варовици и други инертни материали.

Водните ресурси на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ не могат да се определят като много богати, тъй като на територията на община Сливен те не са особено големи в сравнение с тези на община Стралджа. През територията на община Стралджа преминават реките Мочурица и Мараш, които имат сравнително голяма водосборна площ и воден запад. На територията на община Стралджа също така има и няколко находища на минерални води - в землището на град Стралджа, в село Лозенец и в село Правдино. През територията на община Сливен преминава участък от главния вододел на България, като 85%

от територията на общината принадлежат към Беломорския водосборен басейн, а останалите 15% - към Черноморския водосборен басейн. Реките, които преминават през територията на община Сливен са: Луда Камчия, Стара река, която е приток на река Янтра, а главната водна артерия на общината е река Тунджа. На територията на МИГ също така има и подземни води, но те не се характеризират с големи количества. И повърхностните и подземните водни тела на територията на МИГ могат да се определят със сравнително добро качество и без наличия на крупни замърсявания.

По отношение на качеството на атмосферния въздух, то територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ може да се определи с незамърсен атмосферен въздух, като основните замърсявания на приземния въздушен слой могат да се отнесат най-вече към: автомобилния транспорт, изгарянето на твърди горива в битовия сектор, неблагоустроените територии в населените места и други.

По отношение на биоразнообразието, то територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ се характеризира с богато фаунистично и флористично разнообразие, представено от множество животински и растителни видове, от които има и редки и защитени, от различни закони, директиви и други. На територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ попадат изцяло или частично общо 21 защитени зони по смисъла на екологичната мрежа НАТУРА 2000 и 18 защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии, от които 17 ЗПТ се намират на територията на община Сливен и са представени от категориите: Резерват, Поддържан резерват, Природен парк, Природна забележителност и Защитена местност и една ЗПТ на територията на община Стралджа с категория: Защитена местност. Наличието на толкова много защитени зони и защитени територии само потвърждава твърденията за голямо биоразнообразие, но също така и налага нуждата от правилното му опазване.

Управлението на отпадъците на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ изглежда по различен начин за двете общини. На територията на община Стралджа се генерират основно битови, строителни и селскостопански отпадъци, като генерираните на територията на община Отпадъци се извозват до Регионално депо за неопасни битови отпадъци - в Хаджидимитрово. Дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места от общината се извършват от общинска администрация, като функционира добре организирана система за сметосъбиране. Проблем остават селскостопанските отпадъци, за които няма данни за количества и не се депонират и излезлите от употреба УОЗ пестициди. Община Сливен е осигурила контейнери и техника за разделно събиране и извозване на битовите отпадъци от опаковки чрез сключване на договор с организация за оползотворяване „Екобулпак България“ АД. Общината също така е осигурила и мобилен пункт за събиране на опасни отпадъци от домакинствата и площадка за ПРЗ с изтекъл срок на годност и такива, които се съхраняват в „ББ - Кубове“.

3. Инфраструктурни характеристики на територията.

През територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ преминават първокласни, второкласни и третокласни пътища от Републиканската пътна мрежа, като през територията на община Стралджа преминават около 20 km от АМ „Тракия“, около 20 km първокласни

пътища от РПМ, 12,5 km второкласни пътища от РПМ и почти 95 km третокласни пътища от РПМ. Общата дължина на първокласните пътища от РПМ на територията на община Сливен е 47 km, дължината на второкласните пътища от РПМ е 84 km, а на третокласните пътища от РПМ е 81 km. През територията на община Сливен преминават и две от най-важните железопътни линии в страната - ж.п. линия №3 и ж.п. линия №8.

Водоснабдяването на територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ се осъществява от различни водоизточници за двете общини - за община Страланджа водоснабдяване се осигурява от 32 водоизточника, намиращи се в 12 вододайни зони и 5 броя резервни водоизточника. Подаването на питейна вода се извършва от помпени станции от подземни водоизточници, попадащи в две водоснабдителни групи - „Страланджа“ и „Бакаджик“. За община Сливен основен водоизточник е язовир „Асеновец“, а също така се извършва водоснабдяване и от подземни води, които се черпят чрез шахтови и тръбни кладенци в терасата на река Тунджа. Всички населени места от територията на общината са водоснабдени, но в някои се наблюдава и недостиг на вода. По-голямата част от водопроводната мрежа на територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ се намира в лошо експлоатационно състояние, което предполага и високи загуби на вода в следствие на аварии.

Канализационната система на територията на община Страланджа е крайно недостатъчна и не отговаря на санитарно-хигиенните изисквания, като от всички населени места само в село Зимница има почти изградена канализационна система. За община Сливен изградеността на канализационната система също изостава, като такава не е изградена в нито едно от населените места от територията. Освен всичко това, всички канализационни тръби от населените места на територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ се намират в лошо експлоатационно състояние в следствие на което има големи загуби на вода, от образуването на аварии.

По отношение на телекомуникациите, през територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ преминават два главни оптични кабела, от националната оптична мрежа. Територията също така е изцяло покрита с мобилни услуги от опериращите в страната мобилни телефонни оператори и почти на 100% от територията има наличие на мобилен интернет. Въпреки това в някои населени места се наблюдават затруднения в комуникациите, тъй като са по-отдалечени или слабо населени от общинските центрове.

Енергийната система на захранване на община Страланджа е част от Републиканската мрежа, като в експлоатация се намират подстанции „Страланджа“, „Мараш“ и „Палаузово“, с които се осъществява връзката между подстанциите и електроразпределителните мрежи на съседните общини. Основен източник на електрозахранване на община Сливен се явява електроенергийната система на страната, като на територията на общината функционират няколко подстанции.

Сградния фонд на територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ е силно остарял и някои сгради дори застрашават от срутване, като това се отнася основно за жилищата в селата, тъй като голяма част от тях са слабо обитавани, а други се обитават предимно от възрастни хора, като това очертава и слаба енергийна ефективност.

4. Демографски характеристики на населението на територията.

По данни на НСИ към 2022 г. на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ пребивават общо 16 012 души, от които 10 176 души на територията на община Стралджа, а останалите 5 836 души пребивават в 7-те села от територията на община Сливен. Анализа на броя и динамиката на населението на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ показва, че тенденцията е към намаляване на общия брой на населението.

По отношение на населението, намиращо се в трудоспособна възраст на територията на МИГ, то то също е намаляващо, което също се поражда от общия намаляващ брой на населението. Анализа на половата структура на населението от територията на МИГ показва, че броят на населението от мъжки пол преобладава, над населението от женски пол за територията на община Стралджа, а за територията на община Сливен обратно - населението от женски пол преобладава над населението от мъжки пол.

Анализа на възрастовата структура показва, че по-голямата част от населението от територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ се намира във възрастовите групи от 30-34 годишна възраст до 65-69 годишна възраст, което показва, че основната част от населението се намира в трудоспособна възраст, но клони към застаряване на общия брой на населението.

По отношение на естествения и механичния прираст на територията на МИГ, то и двата се характеризират с постоянно запазващи се отрицателни стойности, като отрицателния естествен прираст е породен от високата смъртност и ниската раждаемост, което е поредното доказателство за застаряването на населението, а отрицателният механичен прираст е породен от факта, че повече население се изселва от територията на МИГ, отколкото да се заселва.

Етническата структура на населението на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ е представена основно от население, самоопределящо се към българската етническа група, на второ място се нарежда населението, самоопределящо се към ромската етническа група и на последно място спада населението, самоопределящо се към турската етническа група. Това показва еднородност в етническата структура на населението в двете общини, съставящи МИГ.

5. Социална характеристика на територията.

По отношение на образованието на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ функционират 42 училища и 29 детски градини, от които 4 училища в община Стралджа и 38 училища в община Сливен и 2 детски градини в община Стралджа и 27 детски градини в община Сливен. От общия брой на функциониращите училища на територията на МИГ, 23 са основни, 6 са средни, 2 са начални училища, има също така и едно спортно училище, 6 професионални и 3 профилирани гимназии.

Здравеопазването на територията на община Стралджа е представено от два Център за спешна медицинска помощ - в град Стралджа и в село Войника, 4 кабинета на общопрактикуващи лекари и 2 стоматологични кабинета в град Стралджа и 2 кабинета на общопрактикуващи лекари и стоматологичен кабинет в село Зимница. На територията на общината също така функционират и 4 аптеки, 3 от които се намират в град Стралджа и една в село Зимница. На територията на 7-те села от община Сливен няма данни за регистрирани

лекарски практики, центрове за спешна помощ и други подобни, като също така няма и налични аптеки, което предполага особен проблем със здравеопазването в тези 7 населени места.

Общините съставящи МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ разполагат с добре структурирана система за социални услуги, предоставяни от специализирани институции, услуги в общността, услуги от резидентен тип и целящи да обхванат максимален брой население от всички рискови групи. Системата на социалните услуги, техният брой и изградената социална инфраструктура на територията непрекъснато се разширява, но макар и това, достъпът на жителите от по-малките населени места е органичен.

6. Икономическа характеристика на територията.

На територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ най-голям процент в икономическото развитие заемат микропредприятията, а по данни на НСИ, средната брутна заплата за периода 2020-2021 г. се е увеличил и за двете общини, формиращи МИГ. Промишлеността на територията е представена от различни сектори, но най-голям брой предприятия се отнасят към сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“, като се отчита ръст през последните години на: приходите от дейността, произведената продукция, броя на заетите лица, печалбите и дълготрайните материални активи на предприятията от този сектор.

Основни потребности на предприятията от промишлеността на територията на МИГ са модернизацията, въвеждането на иновации и намаляването на ресурсите, необходими в производствата. По този начин предприятията ще повишат своята конкурентоспособност и ще подпомагат усилията за опазване на околната среда.

По отношение на селското стопанство, то за периода 2017-2020 г., броят на регистрираните земеделски стопани за територията на община Сливен отчита спад, което може да се приеме като неблагоприятно явление. За територията на община Страланджа обаче, селското стопанство е традиционна икономическа дейност и е основен отрасъл в селата. Той се развива успешно, тъй като природно-географските и почвените характеристики на територията и екологичната околната среда са изключително благоприятни за това.

7. Културно-историческо наследство и туризъм на територията.

Територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ притежава богато културно и историческо минало, а доказателство за това са множеството археологически обекти на територията от Античността, които доказват безспорен начин непрекъснатостта на обитаването на тази територията столетия назад. Територията на МИГ също така разполага с особено богат културен календар, тъй като се честват множество религиозни и национални празници.

Културният живот във всички населени места от територията на МИГ има утвърдени традиции за съхраняване и развитие на художествена самодейност, историческото и фолклорното наследство. Основните културно-образователни центрове на територията на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“, са Народните читалища, като на територията на община Страланджа функционират общо 25 Народни читалища, а в седемте села от територията на община Сливен съществуват общо 7 Народни читалища.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани от изпълнението на стратегията за ВОМР лица на територията на МИГ:

За целите на разработването на Стратегия за Водено от общностите местно развитие на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ бяха извършени подробни проучвания и анализи на териотрията. Част от дейностите по тях бяха с цел идентифицирането на заинтересованите от прилагането на СВОМР на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ страни. Това са лицата и организациите, които имат ясно изразено отношение, интерес и влияние по отношение на процеса на изготвянето и прилагането на Стратегията за ВОМР. В следствие на изготвените проучвания и анализи са идентифицирани следните заинтересовани страни:

- ✓ **Представители на местния бизнес - Стопански сектор:**
  - Микро и малки предприятия от всички отрасли на местната икономика;
  - Земеделски производители и земеделски кооперации;
- ✓ **Представители на неправителствени организации и местната общност - Нестопански сектор:**
  - Неправителствени организации;
  - Читалища;
  - Местна инициативна група „Страланджа-Сливен 2023 г.“
  - Местни граждани, уязвими и малцинствени групи и млади хора.
- ✓ **Представители от общините Страланджа и Сливен – публичен сектор:**
  - Представители на общините Страланджа и Сливен;
  - Образователни институции, здравни и социални заведения.

3.3. Наличие на уязвими и малцинствени групи на територията на МИГ и описание на техните потребности:

От малцинствените групи от населението на територията на МИГ „Страланджа-Сливен 2023“, най-голям брой население по данни на НСИ към 2021 г. има от ромската етническа група - 1641 души от територията на община Страланджа и около 1 000 души от територията на община Сливен. Населението спадащо към турската етническа група е в пъти по-малко от населението от ромската етническа група - за община Страланджа, то е около 148 души, а за община Сливен над 600 души.

Основни потребности на представителите на малцинствени групи от ромската и турската етническа група (в много по-малка степен) са подобряване на качеството на живот и социалната интеграция, подобряване на възможностите за достъп до пазара на труда и както и подобряване на възможностите за професионална квалификация; подобряване на условията и адаптацията на децата и учениците в детските градини и училищата; толерантност и приемане от страна на останалото население към представителите на малцинствените групи.

Възрастните хора имат нужда от домашни асистенти, лична помощ за хора с увреждания и от социализация чрез инициативи като клубове на пенсионера.

Социално слабите и безработни хора имат нужда от осигуряване на заетост, подкрепа за повивашане на квалификацията, придобиване на умения, професионално ориентиране.

Лицата с увреждания имат нужда от подкрепа на индивидуалното развитие, възстановяване, поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност на лицата с различен вид и степен на увреждане, лични асистенти, достъпна градска среда и медицински и социални грижи, предоставяне услуги на потребители с ТЕЛК/НЕЛК, възможности и условия на хората с увреждане да общуват, да организират културни мероприятия, да осъществяват социална интеграция, да обогатява техния културен живот и да им осигурява информираност по актуални теми и проблеми.

Пълнолетни лица с умствена изостаналост – имат нужда от специализирана медицинска грижа и осигуряване на подкрепа за живот в общността.

На територията има нужда от комплекс от социални услуги, предназначени за деца и семейства с цел предотвратяване на изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадането от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви. Също така важна нужда е консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.

Най-общо основните потребности на членовете на уязвимите групи като трайно болни, инвалиди, хора със специални потребности, самотни майки, сираци, възрастни хора в нужда от социално подпомагане, пълнолетни лица с умствена изостаналости други са осигуряването на подкрепа за добри доходи и възможности за отглеждане на децата за самотни майки, осигуряването на постоянна грижа от специалисти, които да предоставят необходимите им условия за живот, предоставяне на социални помощи, предоставяне на храни, медикаменти и здравни грижи, обучение, социализация и осигуряване на семейни грижи за сираци, осигуряване на условия за работа и заетост на хора с увреждания, заетост и обучение на хора с трайни увреждания, обучение и заетост за млади хора, подпомагане за преодоляване риска от изолация и бедност, осигуряване на достъп до услуги за социално включване и здравеопазване за хора с увреждания и хора над 65 години в невъзможност за самообслужване, осигуряване на подкрепа за по-активно участие в социално-икономическия живот на територията на МИГ чрез подкрепа за започване на работа и организиране и участие в културни мероприятия за социална интеграция, обучения за превенция и профилактика на заболявания - измерване на кръвно налягане и кръвната захар, обучение за самоконтрол, диетолечение, активен живот и др.

3.4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на територията на МИГ:

Силни страни	Слаби страни
• МИГ има добро транспортно-географско положение, осигуряващо благоприятни условия за сътрудничество със съседни територии; • Територията е с разнообразен релеф	• Част от повърхностните и подземните водни тела на територията на МИГ се намират в лошо състояние; • Необходимост от ремонт и рехабилитация на части/участъци от

и голямо почвено разнообразие, благоприятни почвено-климатични условия и природно-географско положение, позволяващо добро селскостопанско развитие;

- Липсват големи източници изпускащи атмосферни замърсители, както и такива, които да замърсяват почвите и терените - сравнително чиста и добре запазена околна среда;
- Наличие на добра обезпеченост с повърхностни и подземни води - реки, язовири, минерални води;
- Богато биологично разнообразие, обусловено от голям брой защитени природни територии обявени по смисъла на ЗЗТ и голям брой защитени зони обявени по смисъла на общоевропейската екологична мрежа НАТУРА 2000;
- Територията на МИГ разполага с добре изградена и успешно функционираща система за сметосъбиране и сметоизвозване, обхващащо 100% от населението;
- МИГ „Стралджа - Сливен 2023 г.“ има подписан договор с организация по оползотворяване „Екобулпак България“ АД;
- Липсват големи и крупни източници на промишлен и/или друг вид прекомерен шум;
- Добре развита и запазена в сравнително добро състояние транспортна инфраструктура - автомобилна и железопътна, осигуряваща пълна достъпност на населението както до населените места от територията на МИГ, така и до други населени места;
- МИГ разполага със 100% електроснабдяване във всички населени места от територията и добри експлоатационни качества;

общинската инфраструктура поради амортизация;

- На територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023 г.“ почти напълно липсва съществуваща канализационна мрежа/система, а съществуващата е недоизградена и в лошо състояние;
- Част от водопроводната мрежа е амортизирана и с влошени експлоатационни качества, предизвикващи чести аварии и големи загуби на вода;
- Наличие на демографска криза, влошаваща се през годините, която се изразява в повишена смъртност, застаряване на населението, отрицателни стойности на естествения и механичния прираст, намаляване на населението в трудоспособна възраст и други;
- В община Сливен липсва система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и биоотпадъци, а на цялата територия на МИГ липсват системи за разделно събиране на строителни отпадъци, липсва инфраструктура за разделно събиране и третиране на опасни и производствени отпадъци, няма сключени договори за събиране на отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори и други, както и липсват изградени ПСОВ;
- Недостатъчна ангажираност на гражданите в инициативи, свързани с екологичната устойчивост и управлението на ресурсите;
- Липса на достатъчно информационни кампании и обучения относно устойчивото управление на отпадъците и кръговата икономика.
- Ниска информираност на населението за значението на

- Територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023 г.“ има ключово разположение по отношение на газоснабдяването на страната, следователно голяма част от територията е газоснабдена;
- Половата структура на населението на територията на МИГ се характеризира като много добра, с тенденция към запазването ѝ;
- Основната част от населението на територията на МИГ се намира в трудоспособна възраст;
- Подобряване в образователния ценз на населението от територията на МИГ през годините;
- Спад в броя на безработните лица на територията на МИГ;
- Основната част от населението от територията на МИГ се намира в много добро, добро и задоволително здравословно състояние, което е положителна тенденция;
- По-голямата част от икономическите показатели за двете общините, съставящи МИГ бележат ръст;
- Средната годишна брутна работна заплата за територията се повишава през целия анализиран период;
- Добре развита промишленост - наличие на множество фирми изпълняващи дейности в различни направления, както и добре развито и действащо селско и горско стопанство;
- Наличие на добре организирана, силно развита и добре обезпечена социална инфраструктура, предоставяща нужните социални услуги и дейности за всички съществуващо социални групи от населението;
- Наличие на богата и дълговечна биоразнообразието и опазване на природните ресурси;
- Отчита се ясна тенденция в спад в броя на предприятията на територията на МИГ, както и неблагоприятен спад и/или покачване за някои от основните икономически показатели на територията, които биха могли да влошат икономическото развитие на територията за в бъдеще;
- Липса на инвестиции в иновации в местните предприятия;
- Бавно модернизиране на местната икономика;
- Висока ресурсоемкост на местната икономика;
- Слабо развито животновъдство на територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023 г.“;
- Слаба обезпеченост с туристическа инфраструктура и поддържаност и популярност на туристическите обекти, тоест неизползвано и слабо туристическо развитие и липса на подходящо организирани и целенасочени икономически дейности в сферата на туризма;
- Слабо развито здравеопазване - малък и намаляващ брой лекари, недостатъчна обезпеченост със здравни услуги;
- Голямо ниво на работна миграция от населението от територията на МИГ, към територии на други населени места, други общини и други области;
- Наличие на безработни лица;
- Наличие най-вече на основни училища и само едно средно училище, което е недостатъчно за предлагането на добро образование на населението;

история, чието доказателство са множеството недвижими културно-исторически ценности с местно и национално значение, обуславящи туристическия потенциал на територията на МИГ; • Голям брой културни дейности и културни прояви, някои от които се организират от общините, други - от народните читалища на територията; • Голям брой народни читалища на територията на МИГ.	• Спад в броя на децата в детските градини и слаба обезпеченост с детски учебни заведения на територията на МИГ. • Недостатъчно добре развита и обезпечена телекомуникационна и съобщителна мрежа на територията.
Възможности	**Заплахи**
• Подходящи условия и предпоставки за развитието на иновативни и дигитализирани форми на земеделие - биоземеделие, както и повишаване възможностите за развитието на животновъдство; • Подобряване на системите за управление на отпадъците, внедряване на иновации - повторна употреба, компостиране, разделно събиране и други, ще доведе до опазване на околната среда и подобряване на условията за отдих и работа; • Подобряване на вече съществуващата и функционираща туристическа инфраструктура и създаването на нова, с цел даване на възможност за поемане на необходимия и желан туристопоток; • Засилване на рекламната дейности на туристически ресурси, обекти и продукти на територията на МИГ с цел повишаване на интереса и популярността на територията от страна на български и чуждестранни туристи; • Разработване на планове и програми за привличане на партньори и инвеститори; • Повишаване на инвестиционния	• Влошаване на качествата на повърхностните и подземните водни тела, поради липсата и слабата изграденост на канализационната мрежа/система на територията, както и амортизираната водопроводна мрежа и честите аварии; • Честите водопроводни аварии и загуби на вода заплашват да нанесат вреди върху самото население и да влошат условията за живот; • Амортизираните улични участъци са предпоставка за образуването на по-голям брой ПТП, както и за атмосферно замърсяване с вторично разпръснати прахови частици; • Продължаващо задълбочаване на демографската криза и негативните тенденции - възможност за обезлюдяване на някои населени места, продължаващо намаляване на младото население и други; • Риск от увеличаване на безработицата; • Намаляване на конкурентоспособността на местната икономика; • Влошаване на образователната структура на населението, поради спада в

интерес и разкриване на нови предприятия, позволяващи пълно усвояване на възможностите за финансиране от Европейските фондове;

- Осигуряването на инвестиции в модернизация, иновации и чисти технологии ще даде тласък на икономиката и ще рефлектира в повишаване на жизнения стандарт на хората;
- Подобряване на условията на живот и благосъстоянието на живеещото на територията на МИГ население, с цел привличане на младо, трудоспособно и квалифицирано население да се заселва на територията на МИГ;
- Използване на пълния природен, исторически, културно исторически и културен туристически потенциал на МИГ, за подобряване на икономическото развитие на територията.

броя на учениците и децата в детските градини;

- Риск от преждевременно напускане на училища;
- Влошаване на здравословното състояние на населението на територията, ако не бъдат предприети необходимите мерки за подобряване на здравеопазването и здравните услуги на територията;
- Демографската криза може да доведе до намаляване на икономическата активност и до намаляване на доходите;
- Риск от бедност и изолация за големи слоеве от обществото;
- Натоварване на социалната и здравната системи;
- Риск от влошаване на здравето на по-възрастните жители на територията на МИГ.

4. Цели на стратегията, включително измерими целеви стойности за резултатите, и съответните планирани действия: *(не повече от 10 страници)*

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Стратегията за ВОМР на МИГ „Сливен - Стралджа 2023“ е разработена за период до 31 декември 2027 г. Тя е изградена от йерархично свързани обща цел, приоритети, специфични цели и мерки. Посочените по-долу основна цел, приоритети и специфични цели, са извадени на база направените анализи и проучвания за тенденциите в развитие на територията на МИГ „Сливен - Стралджа 2023“ и потребностите на населението и широко обсъдени на проведените срещи, конференции, обсъждания, в които взеха участие представители на всички заинтересовани групи, включително и много млади хора.

Основна стратегическа цел на МИГ „Сливен - Стралджа 2023“

Основна цел на Стратегията за Водено от общностите местно развитие на Местна инициативна група „Стралджа - Сливен 2023“ за програмен период 2023-2027 г. е **„Създаването на устойчиво развитие в дългосрочен период въз основа на пълно оползотворяване на териториалния потенциал, подобряване благосъстоянието и качеството на живот за местното население от територията на МИГ „Стралджа -**

Сливен 2023“.

Изпълнението на стратегията за ВОМР на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ се финансира по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР).

Съгласно ПМС № 494 от 2024 г. прилагането на подхода ВОМР цели многосекторно развитие на териториите на неговото прилагане. В съответствие с това, след проведени множество срещи и обсъждания с местната общност, беше решено стратегията за ВОМР на МИГ „Страланджа - Сливен 2023 да бъде подкрепена и с допълващо финансиране съгласно ПМС № 494 от 2024 г. Подкрепата с допълващо финансиране е насочена към мерки от следните програми:

Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 – 2027 г. (ПРЧР),

Програма „Околна среда“ за периода 2021 – 2027 г. (ПОС),

Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ за периода 2021 – 2027 г. (ПКИП) и

Програма „Образование“ за периода 2021 – 2027 г. (ПО).

Мерките по споменатите програми са изготвени съгласно указанията на съответните Управляващи органи и са приложения към стратегията за ВОМР.

С изпълнението на Стратегията за ВОМР на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ чрез използване на финансиране от ЕЗФРСР и допълващо финансиране ще се постигне заложената основна стратегическа цел, която от своя страна ще бъде постигната чрез изпълнението на следните основни приоритети и специфични цели към тях, за успешното и дългосрочно развитие на територията.

Основни приоритети и специфични цели за постигане основната стратегическа цел на МИГ „Сливен - Страланджа 2023“

Стратегията за ВОМР на МИГ „Сливен - Страланджа 2023“ се състои от 2 основни приоритета, 5 специфични цели и 7 мерки, които са разпределени по следния начин:

Приоритет 1. „Развитие на конкурентноспособна икономиката на територията на МИГ“ включва следните специфични цели:

Специфична цел 1 „Развитие на селското стопанство“ включва прилагането на следните мерки:

Мярка 1. „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Страланджа-Сливен 2023““ (СПРЗСР) се състои в подобряването на икономическата устойчивост на селскостопанското производство, конкурентоспособността на земеделските стопанства, подобряване на производството на висококачествени и екологични храни, подобряване за хуманното отношение към животните и насърчаване въвеждането на иновации и

цифровизация в селското стопанство.

Мярка 2. „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““ (СПРЗСР). Целта на мярката е да се предоставят възможности на земеделските стопани да добавят стойност на произведената продукция - растениевъдна и/или животновъдна, чрез преработката и маркетинга на произведените селскостопански продукти. Подкрепата се осигурява под формата на материални и/или нематериални активи - машини, съоръжения, оборудване и други, както и инвестирането в технологии за производство на продукти, инвестиране в активи за съхранение, преработка, пакетиране, замразяване, сушене и други, с цел запазване качеството, инвестиране в транспортни средства, включително и хладилни, инвестиране във внедряването на системи за управление на качеството, инвестиции свързани с преработвателната дейност и други.

Специфична цел 2 „Развитие на конкурентоспособна местна икономика и подобряване на достъпа до пазара на труда“ включва прилагането на следните мерки:

Мярка 3. „Инвестиции в неселскостопански дейности на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““ (СПРЗСР), която цели да се стимулира местната конкурентоспособност за постигането на жизненост на населените места и повишаване качеството и стандарта на живот, степента на развитие на човешкия ресурс и инфраструктура, насърчаването на промишлени дейности в области като биоикономика, кръгова икономика, въвеждането на ВЕИ в промишлените производства, насърчаването към по-ефективно използване на природния ресурс и укрепването на устойчивостта на микропредприятията, като основен източник за създаването на работни места.

Към специфичната цел се предвижда и допълващо финансиране както следва:

Мярка 16.„Внедряване на иновации в МСП на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““ (ПКИП), целта на мярката е да се подкрепи конкурентоспособността на икономиката на територията на МИГ чрез внедряване на иновации и чисти технологии и подкрепа за кръгова и нисковъглеродна икономика.

Мярка 8.„Подобряване на достъпа до трудова заетост и активиране за включване на пазара на труда“(ПРЧР) и Мярка 12„Подобряване на достъпа до трудова заетост и активиране за включване на пазара на труда на младите хора“ (ПРЧР). Целта е да се подобри достъпа до трудова заетост и активизирането на всички лица, които търсят работа, като насочеността е най-вече към младите хора, продължително безработните и уязвимите групи, чрез насърчаване на самостоятелната заетост и социалната икономика. Също така ще бъде осигурена подкрепа за подобряването на достъпа до трудова заетост, насърчаване на младежите, чрез трудово консултиране и професионално ориентиране, организиране и провеждане на обучения, подобряване конкурентоспособността и повишаването на уменията и компетенциите на младежите.

Приоритет 2. „Подобряване на условията за живот, културата, туризма, околната среда,

развитие на сътрудничеството и успешно управление, прилагане и популяризиране на стратегията за ВОМР“ включва следните специфични цели:

Специфична цел 3 „Подобряване на условията за живот, култура, туризъм и околната среда“ включва прилагането на следните мерки:

Мярка 4. „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаб инфраструктура на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““ (СПРЗСР), с която се цели подобряването и обновяването на съществуващата инфраструктурата и качеството на предлаганите услуги, изграждането или рехабилитацията на съществуваща техническа инфраструктура, транспортни и комуникационни връзки и създаването и обновяването на публична и техническа инфраструктура с цел създаване на жизнена среда, достъпност и развитие на икономиката.

Мярка 5. „Запазване на духовния и културния живот на населението на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““(СПРЗСР) цели опазването културни и исторически обекти и автентични традиции и обичаи, които благоприятстват културно-историческия туризъм и също така опазването на културата чрез развитието на читалищната дейност. Чрез опазването, развитието и популяризирането на културното наследство, културните услуги, читалищната дейност и природното наследство се цели подобряване условията и качеството на живот на местната общност и повишаване на туристопотока.

Към специфичната цел се предвижда и допълващо финансиране както следва:

Мярка 14. „Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението“ (ПОС) цели повишаване на информираността и ангажираността на местните жители и заинтересованите страни, относно устойчивото потребление, принципите на кръговата икономика и добрите практики за управление и мониторинг на отпадъците.

Мярка 15.„Повишаване осведомеността относно биологичното разнообразие и заплахите за него в целевата територия на база на мерки планирани в стратегически и планови документи в сектор биоразнообразие“(ПОС) – посредством тази мярка ще се повиши информираността и ангажираността на местната общност относно значението на опазването на биологичното разнообразие и заплахите за него, чрез провеждане на информационни и образователни кампании.

Специфична цел 4 „Развитие на сътрудничеството, социалните услуги и образованието на територията“ включва прилагането на следните мерки:

Мярка 6. „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“ (СПРЗСР), чрез която се цели осъществяване на дейности за сътрудничество с други местни инициативни групи от страната и ЕС и тяхната подготовка, за осигуряването на нови възможности и добри практики, които следва да допринесат за развитието на териториите на МИГ, чрез

взаимодействие и реализиране на съвместни проекти.

Към специфичната цел се предвижда и допълващо финансиране както следва:

Мярка 9. „Подкрепа за развитие на предприятията от социалната икономика“ (ПРЧР), чрез която ще се посрещнат нови предизвикателства за социалните предприятия на територията на МИГ.

Мярка 10. „Активен живот на възрастните хора в пенсионна възраст и остаряване в добро здраве“ (ПРЧР) ще подпомогне да се преодолее риска от изолация на възрастните хора от пазара на труда на територията на МИГ.

Мярка 11. „Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите“ (ПРЧР) ще подпомогне маргинализираните общности като ромите от територията на местната група да се интегрират в обществото и да участват пълноценно в нейния живот.

Мярка 13. „Създаване на условия за достъп до образование чрез преодоляване на демографски, социални и културни бариери“ (ПО), по която основната цел е осигуряването на подкрепа за уязвимите и маргинализирани групи, социалната интеграция на децата и учениците от уязвимите и маргинализирани групи и осигуряването на подкрепа за подобряване достъпа до качествено образование, намаляване на отпадащите деца и ученици от образователната система и повишаване качеството на образованието.

Специфична цел 5 „Успешно управление и популяризиране на стратегията за ВОМР“ включва прилагането на следната мярка:

Мярка 7. „Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегия за ВОМР и нейното популяризиране на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““ (СПРЗСР), чиято цел е осигуряването на подкрепа в изпълнението на дейностите по управлението, мониторинга, оценката и популяризирането на Стратегията за ВОМР.

4.2. Измерими целеви стойности за резултатите (индикатори):

4.2.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР – задължителни и специфични за МИГ:

Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за ВОМР (за продукт)	Брой	29	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Сключени договори	Брой	30	Информация от

(за продукт)			ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на сключените договори (за продукт)	Лева	5 860 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“ (за резултат)	Брой	11	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“ (за резултат)	%	45	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“ (за резултат)	Брой	1	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“ (за резултат)	Брой	350	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Изпълнени договори	Брой	30	Информация от

(за резултат)			ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на изпълнените договори (за резултат)	Лева	5 860 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.

4.2.2. Индикатори по мерки:

Мярка 1. „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за ВОМР (за продукт)	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Сключени договори (за продукт)	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на сключените договори (за продукт)	Лева	650 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.37 „Нови работни места по подкрепените“проекти (за резултат)	Брой	5	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на	Лева	650 000	Информация от

субсидията на изпълнените (за резултат)			ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Мярка 2: „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за ВОМР (за продукт)	Брой	3	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Сключени договори (за продукт)	Брой	3	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на сключените договори (за краен продукт)	Лева	150 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“ (за резултат)	Брой	3	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	3	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на изпълнените договори (за резултат)	Лева	150 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Мярка 3„Инвестиции в неселскостопански дейности на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““			

Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за ВОМР (за продукт)	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Сключени договори (за продукт)	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на сключените договори (за продукт)	Лева	600 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“ (за резултат)	Брой	3	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на изпълнените договори (за резултат)	Лева	600 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Мярка 4 „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаб инфраструктура на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.

ВОМР (за продукт)			
Сключени договори (за продукт)	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на сключените договори (за продукт)	Лева	2 200 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“ (за резултат)	%	30	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“ (за резултат)	Брой	1	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	6	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на изпълнените договори (за резултат)	Лева	2 200 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Мярка 5 „Запазване на духовния и културния живот на населението на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““			

Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за ВОМР (за продукт)	Брой	4	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Сключени договори (за продукт)	Брой	4	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на сключените договори (за продукт)	Лева	400 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“ (за резултат)	%	15	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	4	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на изпълнените договори (за резултат)	Лева	400 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Мярка 6. „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация

Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за ВОМР (за продукт)	Брой	4	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Сключени договори (за продукт)	Брой	4	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на сключените договори (за продукт)	Лева	400 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“ (за резултат)	Брой	100	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	4	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на изпълнените договори (за резултат)	Лева	400 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Мярка 7. „Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегия за ВОМР и нейното популяризиране на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Сключени договори (за продукт)	Брой	1	Информация от ИСУН, информация

			от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на сключените договори (за продукт)	Лева	1 460 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“ (за резултат)	Брой	250	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	1	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.
Размер на субсидията на изпълнените договори (за резултат)	Лева	1460 000	Информация от ИСУН, информация от регистър, доклади, отчети и оценки на МИГ и др.

4.3. Планирани дейности за постигане на целите и приоритетите на стратегията

Стратегията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ за програмен период 2023-2027 година се състои в една основна цел: „Създаването на устойчиво развитие в дългосрочен период въз основа на пълно оползотворяване на териториалния потенциал, подобряване благосъстоянието и качеството на живот за местното население от територията на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“. Тази основна цел, заложена в Стратегията ще се постигне чрез изпълнението на 2 приоритета и 5 специфични цели, като това ще се постигне чрез прилагането на 7 мерки, финансирани от Стратегическиs план за развитие на земеделието и селските райони.

В процеса на подготовка и изпълнение на СВМОР МИГ „Стралджа – Сливен 2023“ ще изпълнява възложените съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060 задачи:

1. Изграждане на капацитета на местните действащи лица за разработване и изпълнение на

операции.

МИГ има опит в изграждането на капацитет на местните действащи лица за разработване и изпълнение на проекти, имайки предвид опита от прилагането на СВОМР за програмния период 2014 – 2020 г. В резултат на нейното изпълнение на територията е наличен опит на голяма група от хора (участвали в обучения и консултации) в сферата на подготовката на проекти към СВОМР, както и на тяхното изпълнение. За изпълнение на тази задача и за развитие на постигнатите през програмния период 2014 – 2020 г. резултати, МИГ ще извършва следните дейности:

- обучение на местните жители за изготвяне, изпълнение и отчитане на проекти към СВОМР;

- консултиране на местните жители за изготвяне, изпълнение и отчитане на проекти към СВОМР;

- информиране на местните жители относно възможностите за финансиране на различни дейности, които предоставя стратегията за ВОМР.

Цитираните дейности се организират и провеждат от екипа на МИГ като всички или част от тях могат да се възложат и на външен изпълнител при решение от страна на УС на МИГ.

2. Определяне на недискриминационни и прозрачни процедури и критерии за подбор, които не допускат конфликт на интереси и гарантират, че нито една от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни, не контролира решенията за подбор.

Опитът на МИГ от прилагането на СВОМР за програмния период 2014 – 2020 г. е изключително ценен при изготвянето и прилагането на процедурите за подбор на проектни предложения, включващи тяхната оценка. МИГ притежава отличен капацитет в тази сфера и резултатите от прилагането на СВОМР за програмния период 2014 – 2020 г. са доказателство за това. МИГ гарантира, че при прилагането на СВОМР за програмния период 2023 – 2027 г. няма да допусне конфликт на интереси по отношение на подбора на проектни предложения, както и че нито една от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни в групата няма да може да контролира решенията за подбор. Спазвайки изискванията на Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/2115 и на националното законодателство, МИГ разпредели представителите на всички сектори в такова съотношение, че нито един от тях да няма повече от 49% участие.

3. Изготвяне и публикуване на покани за предложения.

Изготвянето и публикуването на покани за прием на проектни предложения е част от информационните дейности, които МИГ извършва на своята територия. Екипът на МИГ има достатъчен опит в изготвянето и публикуването на покани, като това се извършва на сайта на групата. В поканите се предоставя пълна информация относно съответния предстоящ прием на проектни предложения.

В допълнение, МИГ изготвя и публикува на сайта си и годишна програма за прием на проектни предложения, която информира местното население относно графика по месеци и

дни за стартиране на процедури за прием на проектни предложения.

4. Подбор на операциите, определяне на размера на подкрепата и представяне на предложенията на субекта, който отговаря за последната проверка на допустимостта преди одобряването им.

Оценката като част от процедурата за подбор на проектни предложения към СВОМР ще се извършва по прозрачни и ясно разписани критерии и изисквания, които са съгласувани от местната общност в процеса на обществено обсъждане на стратегията. Оценката ще се организира от екипа на МИГ и в нея ще участват външни оценители и представители от МИГ. След приключване на оценката по дадена процедура, тя преминава за одобрение от органите на МИГ съгласно устава и в съответствие с изискването на Регламента се изпраща за последващо одобрение от Държавен фонд „Земеделие“.

От прилагането на СВОМР през програмния период 2014 – 2020 г. МИГ има добър опит и изграден административен капацитет, който му позволява да извърши задачата за оценка на проектните предложения по процедурите към СВОМР качествено, в срок и при пълна прозрачност.

5. Проследяване на напредъка към постигането на целите на стратегията.

За проследяване на изпълнението на СВОМР МИГ води отчетна документация и използва различни видове регистри, в които се описват приемите на проектни предложени, самите проектни предложения, сключените договори, кореспонденцията на МИГ и др. отнасяща се до изпълнението на стратегията информация. В допълнение МИГ класифицира и съхранява всички документи по прилагането на СВОМР, така че във всеки един момент при необходимост да бъде направена справка относно етапа на прилагане на стратегията. Въз основа на данните, с които разполага МИГ изготвя доклади за изпълнение на стратегията и в частното на финансираните по нея проекти. Тези доклади могат да се ползват от ОС и УС на МИГ за взимането на вътрешни за групата решения, както и се изпращат до подкрепящите финансово стратегията програми.

6. Оценка на изпълнението на стратегията.

В процеса на изпълнение на СВОМР МИГ организира и извършва оценки, които представят информация относно постигането на нейните приоритети и цели. Оценките, които се извършват в процеса на изпълнение на СВОМР се наричат текущи и обхващат определен период от нейното изпълнение. Тяхното изготвяне се организира от екипа на МИГ по решение на УС. За периода на прилагането на стратегията МИГ ще извършва ежегодно оценка на нейното изпълнение.

В края на прилагането на СВОМР МИГ ще извърши окончателна оценка, която ще обобщи постигнатите приоритети, цели, резултати и индикатори.

Дейностите по прилагане на СВОМР ще се извършват от екипа на МИГ, като съгласно устава на групата съответните решения ще се взимат от УС и ОС на МИГ. След одобрение на

СВОМР МИГ ще изготви конкретен план за изпълнение на стратегията във времето, който ще бъде съгласуван с местната общност.

По решение на органите на МИГ част от дейностите могат да бъдат възлагани на външни изпълнители, които да предоставят квалифицирана подкрепа на усилията на МИГ за успешното прилагане на стратегията за ВОМР 2023 – 2027 г.

5. Описание на мерките: *(не повече от 4 страници за всяка мярка)*

Общи елементи за всички мерки от стратегията, финансирани от ЕЗФРСР.

Подкрепата от ЕЗФРСР се предоставя за територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“, като проектите и дейностите по тях се изпълняват на територията на МИГ.

Избраните в стратегията за ВОМР мерки и дейности, включително за сътрудничество са в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 и Регламент (ЕС) 2021/2115 и водят до постигане на техните цели, както и целите на СПРЗСР.

Избраните в стратегията за ВОМР мерки съответстват на идентифицираните в проучванията и анализите на територията нужди и са разработени при недопускане на припокриване по всички програми, финансирани със средства на ЕС.

Минималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегията за ВОМР е не по-малко от левовата равностойност на 2 500 евро.

Максималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегията за ВОМР не надвишава левовата равностойност на 200 000 евро.

Максималният период за изпълнение на дейностите и операциите по проектите към СВОМР на МИГ „Стралджа – Сливен 2023“, не може да надвишава 3 календарни години (36 месеца) за проекти на възложители по ЗОП/ПМС №4 от 11.01.2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на БФП от европейските фондове при споделено управление и 2 календарни години (24 месеца) за останалите бенефициенти.

Максималният период за изпълнение на дейностите за сътрудничество и подготвителни дейности за него е до 2 календарни години (24 месеца), включващи СМР и до 1 година и половина (календарни) (18 месеца) за останалите дейности. Срокът започва да тече от датата на сключване на административния договор за предоставяне на БФП. Изпълнението на стратегията приключва с извършването и на последното плащане към бенефициент по проект, финансиран от СВОМР на МИГ „Стралджа – Сливен 2023“.

Допустимите кандидати/бенефициенти по стратегията за ВОМР са с постоянен адрес или седалище на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“, с изключение на бенефициент община с общински център с население над 30 000 жители в строителните му граници (община Сливен). Подкрепата от ЕЗФРСР се предоставя за територията на селския район на МИГ или за друга територия, обхваната от МИГ, когато проектите допринасят за развитието на съответния селски район.

За проектите, предвиждащи икономически дейности, кандидатите следва да представят бизнес план, доказващ устойчивост и финансова жизнеспособност на проекта.

За проектите с непроизводствени инвестиции и дейности, кандидатите следва да представят анализ разходи-ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.

Допустимите в стратегията дейности са в съответствие с Раздел 13.3 „Видове допустими дейности по мерките от стратегията за ВОМР“ от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001. Дейностите, включени в стратегията за ВОМР отговарят на местните потребности, имат за цел да създават и запазват заетост за местното население, да са в полза на местния бизнес, да въвеждат иновации, да водят до подобряване на условията за живот (включително дейности, подкрепящи създаването на интелигентни селища) и на състоянието на околната среща, да водят до социално приобщаване и подобряване на социалните услуги на територията.
Всички дейности, допустими за подпомагане по мерките от стратегията са допустими за финансиране, в случай че не оказват отрицателно въздействие върху околната среда по ЗООС.
Икономически дейности по проекти за финансиране от стратегията са допустими в случай че бъде доказана устойчивост и финансова жизнеспособност.
Непроизводствени дейности по проекти за финансиране от стратегията са допустими, в случай че не генерират приходи, с изключени когато генерират приходи, но същите се разходват само за нестопанските и/или социалните цели на организацията и свързани изцяло с целите на проекта.

В стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“ не са допустими следните дейности:
- дейности, финансирани от ЕЗФРСР, предвиждащи фиксирани плащания и интервенции, свързани със схеми за плащания на площ;
- дейности, финансирани от ЕЗФРСР, предвиждащи инвестиции за напояване;
- дейности, финансирани от ЕЗФРСР, свързани с извършването на разходи за публична инфраструктура, свързана с пътища, водопреносни и канализационни системи, освен ако не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища;
- дейности, финансирани от ЕЗФРСР, свързани с извършването на основни земеделски инвестиции с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции.

В мерките от стратегията за ВОМР са допустими разходи, които са:
1. инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115;
2. съгласно Регламент (ЕС) № 2021/1060 и целите и приоритетите на стратегията за ВОМР;
3. съгласно Раздел 14.1 „Разходи, допустими за финансиране“ на Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001;
4. определени в Постановление № 86 от 1 юни 2023 г. на Министерския съвет за определяне

на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г. (ПМС № 86) и в указанията съгласно чл. 10 от ПМС № 494.

По стратегията за ВОМР не са допустими за финансиране разходи съгласно Раздел 14.2 „Недопустими за подкрепа чрез стратегиите за ВОМР разходи“ от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001, а именно:
За проекти по стратегиите не са допустими следните разходи:
• за закупуване на права за селскостопанска продукция и закупуване на права за получаване на плащане;
• за закупуване на земя на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, с изключение на закупуване на земя с цел опазване на околната среда и опазване на богатите на въглерод почви, или закупуване на земя от млади земеделски стопани чрез използване на финансови инструменти; при финансовите инструменти този таван се прилага за допустимите публични разходи, изплащани на крайния получател или, в случай на гаранции — до размера на базовия заем;
• за закупуване на животни и закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане с цел, различна от:
- възстановяване на земеделския или горския потенциал след природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофално събитие;
- предпазване на селскостопанските животни от големи хищници или от използването им в горското стопанство вместо машини;
- отглеждане на застрашени породи съгласно определението в член 2, точка 24 от Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета (45) в рамките на задълженията, посочени в член 70; или
- опазване на сортове растения, застрашени от генетична ерозия, в рамките на задълженията, посочени в член 70;
• за лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездни средства, отпуснати под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
• за инвестиции в широкомащабна инфраструктура, както е определена от държавите членки в стратегическите им планове по ОСП, която не е част от стратегиите за Водено от общностите местно развитие, установени в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060, с изключение на инвестиции в широколентова инфраструктура и превантивни действия за защита от наводнения или защита на браговете с оглед на ограничаване на последиците от възможни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофални събития;
• за инвестиции в залесяване, които не са съвместими с целите, свързани с околната среда и климата, в съответствие с принципите за устойчиво управление на горите, разработени в общоевропейските насоки за залесяване и повторно залесяване;
• за инвестиции и дейности, които не са в съответствие с мерките и условията, посочени в становището за екологична оценка на СПРЗСР;
• за инвестиции и дейности, за които не е налице акт на компетентните органи по околна

среда по реда и условията на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 на Закона за биологичното разнообразия и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт;

- за закупуване и/или инсталиране на оборудване, машини и съоръжения втора употреба;
- за закупуване на лизинг на недвижима собственост;
- за данък върху добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидатите;
- за оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховка, както и други разходи, възникнали при изпълнение на договори за лизинг, марж/печалба за лизингодателя, разходи за лихви, разходи за неустойки и такси, режийни разходи;
- за банкови такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви;
- за принос в натура;
- за изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии;
- за търговия на дребно, с изключение на интервенциите, за които е допустимо предоставянето на подкрепа за този тип дейност;
- за закупуване, включително чрез финансов лизинг, на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, за частта над пазарната им стойност;
- за сертификация по HACCP (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки) и други международно признати стандарти;
- които представляват обикновена подмяна;
- свързани с плащания в брой;
- за общи разходи, извършени преди 01.01.2023 г.;
- за закупуване на превозни и транспортни средства, с изключение на специализирани такива, в зависимост от допустимите за подпомагане дейности по съответната интервенция в СПРЗСР;
- предвиждащи фиксирани плащания и мерки, свързани със схеми за плащания на площ;
- за инфраструктура, свързана с пътища и/или водопреносни и канализационни системи, когато не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища;
- за основни земеделски инвестиции, с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции;
- за изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване;
- за напоителни инсталации;
- за закупуване на земя и сгради на стойност, надвишаваща стойността на данъчната оценка;
- за строителна техника, включително самоходни машини, когато проектът е свързан със земеделска дейност, включително животновъдни обекти и складове за съхранение на продукция;
- извършени преди подаване на проектното предложение, с изключение на общите разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор.

За дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за ВОМР и тяхното

популяризиране, не са допустими разходи:

- за закупуване на техника или оборудване втора употреба;
- за застраховка на дълготрайни материални активи, които не са придобити със средства, отпуснати по настоящите Насоки или по мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.;
- свързани с възнаграждения на персонала, които не са задължителни по силата на нормативен акт;
- за закупуване на земя и сгради;
- за данъци и данък добавена стойност (ДДС) с изключение на невъзстановим ДДС;
- за лихви, глоби и неустойки, такси по обслужване на заеми и разходи за съдебни разноски;
- за членски внос;
- свързани с договор за лизинг, като печалба за лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи, разходи за неустойки и такси и други разходи, свързани с договора за лизинг;
- за трудови възнаграждения на повече от четирима служители в МИГ и надвишаващи 4 минимални работни заплати за страната на месец за позицията „изпълнителен директор“ и 3 за позицията „експерт“;
- за нощувки в страната, надвишаващи 120 лв. за един човек и разходи, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.);
- платени в брой, с изключение на разходите за командировки, за гориво за лек автомобил, за разходи, свързани с публични отношения, за разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ, разходи за комуникация и външни услуги – телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, както и разходи за техническо обслужване на автомобил и годишни винетни такси, такси за издаване на изискуеми документи и разходи за застрахователни премии, както и за опростени разходи съгласно чл. 83, ал. 1, букви "б", "в" и "г" от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година;
- дневни пари за командировки в чужбина, надвишаващи определените в Приложение № 2 на Наредбата за служебните командировки и специализациите в чужбина, приета с ПМС № 115 от 2004 г.;
- за създаване на повече от една интернет страница за МИГ за периода на изпълнение на стратегията;
- за закупуване на лек автомобил, извършени след 2026 г.;
- за външни услуги и оценка на проекти, извършени от лица, участвали в комисия за избор на стратегии по СПРЗСР, в т. ч. когато такива лица са представители на или са експерти от юридически лица;
- за възнаграждения и осигуровки за извършване на външни експертни услуги и оценка на проекти на служители в същата или в друга МИГ;
- за възнаграждения и осигуровки за председател и секретар на Комисия за подбор на проектни предложения, когато същите са служители на МИГ;

- за повече от 3 бр. проучвания и/или анализи за годишно;
- разходи за информираност и публичност, които не отговарят на изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2021-2027 г., съгласно приложение № 1 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г.;
- заявени за финансиране разходи в частта им, която надвишава определените референтни стойности когато има такива.

За дейностите по сътрудничество и подготвителни дейности за него, не са допустими разходи за:

- разходи, за които е получено финансиране от националния бюджет или бюджета на Европейския съюз, в т.ч. по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 – 2020 г.;
- разходи за обикновена подмяна;
- закупуване на животни;
- закупуване на едногодишни растения;
- закупуване на земя и сгради;
- принос в натура;
- разходи, платени в брой (с изключение на разходите за командировки, пощенски и куриерски услуги, такси за издаване на изискуеми документи и разходи за застрахователни премии), както и за опростени разходи съгласно чл. 83, ал. 1, букви
- банкови такси;
- заявени за финансиране разходи в частта им, която надвишава определените референтни стойности когато има такива;
- възнаграждения, свързани с координация на дейностите, надвишаващи 10 на сто от стойността на допустимите разходи за всяка МИГ, партньор по проекта;
- разходи, платени преди подаване на заявление за планирани дейности за сътрудничество и след крайния срок за тяхното извършване;
- разходи за закупуване на транспортни средства;
- разходи за изграждане и ремонт на места за настаняване;
- разходи за информираност и публичност, които не отговарят на изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2021-2027 г., съгласно приложение № 1 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г.;
- разходи за пътни, дневни и квартирни, извършени в полза на партньор/и по дейностите за сътрудничество;
- разходи за командировки, надвишаващи стойностите, определени в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);
- дневни пари за командировки в чужбина, надвишаващи определените в Приложение № 2 на Наредбата за служебните командировки и специализациите в чужбина, приета с ПМС № 115 от 2004 г.;

• за нощувки в страната, надвишаващи 120 лв. за един човек и разходи, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.). За СВОМР на МИГ „Стралджа – Сливен 2023“ се прилагат условията на Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията от 14.12.2022 г. относно деклариране на някои категории помощи на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) и Регламент (ЕС) 2023/1237 на Комисията от 23.07.2021 г. за изменение на Регламент (ЕС) №651/2014 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от ДФЕС, е Регламент (ЕС) 2023/2831 от 13.12.2023 г. Членове 107 и 108 от Договора не се прилагат при изпълнение на проект, финансиран изцяло или частично от ЕЗФРСР, включващ само неикономически дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, или от общини, или от музей или културна организация по смисъла на Закона за закрила иразвитие на културата, както и от Светия синод на Българската православна църква или централните ръководства на другите регистрирани вероизповедания.
Мерки и дейности, финансирани от ЕЗФРСР:

Мярка 1 „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““	**1. Описание на целите на мярката** - модернизация на селското стопанство на територията на МИГ и въвеждането на иновации в него; - подпомагане на производството на конкурентоспособна качествена и екологична местна селскостопанска продукция. Дейностите по мярката се прилагат на цялата територия на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“. **2. Допустими кандидати** За подпомагане могат да кандидатстват лица, които към датата на подаване на заявлението за подпомагане са: **2.1. земеделски стопани:** • физически лица или • юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия. За съществуващите земеделските стопани - да са регистрирани като такива по Закона за подпомагане на земеделските производители от най – малко 12 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период. **2.2. две или повече физически или юридически лица,** които са регистрирали законно установена структура по реда на Търговския закон, Закона за кооперациите или по Закона за

	задълженията и договорите, която се създава за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115, които кандидатстват за колективни инвестиции. **2.3. групи и организации на производители признати като група или организация на производители,** в съответствие с националното и/или европейското законодателство за организации на производители. Кандидатите трябва да имат разработен бизнес план за дейностите в земеделското стопанство и доказващ подобряване на дейността на земеделското стопанство чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности. Земеделските стопани със земеделски стопанства, за които е приложимо трябва да отговарят на изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност. **3. Допустими дейности** Дейностите, допустими за подпомагане трябва да са свързани с производството на селскостопански продукти, включени в приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти. Допустимите за подпомагане дейности в рамките на мярката, могат да включват материални и нематериални инвестиции. Подкрепа се предоставя за материални и нематериални инвестиции в земеделските стопанства за покриване нуждите на същите, съобразени с техният капацитет, както следва: -Дейности за инвестиции в земеделски стопанства и селскостопански дейности, съгласно Раздел 13.3.1. на Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.; - Инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/, свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда; - Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства. Финансова помощ за инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на Съюза ще се предоставя, като с цел съобразяване с тези изисквания подпомагането може да бъде предоставено в

	рамките на 24 месеца от датата, на която изискванията стават задължителни за земеделските стопанства; - Инвестиции пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата; - Инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията; - Инвестиции в изграждане/реконструкция/закупуване на машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор; - Инвестиции в недвижима собственост, свързана с дейността на земеделските стопанства; - Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия; - Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление за нуждите на земеделските стопанства. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници. - Инвестиции, насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността. Не е допустима подкрепата за дейности, финансирани от ЕЗФРСР, свързани с извършването на основни земеделски инвестиции с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестициисъгласно Условията за кандидатстване. Не се предоставя подпомагане за дейности и инвестиции, които биха навредили на околната среда. Инвестициите, включени в проектното предложение, трябва да са придружени от документ от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ. Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план. **4. Допустими разходи** По мярката са допустими следните разходи: - разходи за инвестиции в земеделски стопанства и

	селскостопански дейности, съгласно Раздел 14.1.1. на Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.; - разходи за инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/, свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда; - разходи за инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства. Финансова помощ за инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на Съюза ще се предоставя, като с цел съобразяване с тези изисквания подпомагането може да бъде предоставено в рамките на 24 месеца от датата, на която изискванията стават задължителни за земеделските стопанства; - разходи за инвестиции, пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата; - разходи за инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията; - разходи за инвестиции в изграждане/реконструкция/закупуване на машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор; - разходи за инвестиции в недвижима собственост, свързана с дейността на земеделските стопанства; - разходи за инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия; - разходи за инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление за нуждите на земеделските стопанства. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници. - разходи за инвестиции, насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността. По мярката са допустими и общи разходи, свързани с проектното

	предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение. **5. Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект** Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 10 000 лева; Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 200 000 лева; Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 120 000 лева. **6. Интензитет на финансовата помощ** Максималните нива на подпомагане не може да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115. Финансовата помощ по мярката е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, свързани с колективни инвестиции. Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, подадени от млади земеделски стопани на възраст 40 навършени години. Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, свързани със социално земеделие. Максималното комбинирано подпомагане за един проект на индивидуален бенефициент е 60 % от общия размер на допустимите разходи. Максималното комбинирано подпомагане за проекти за колективни инвестиции е 60 % от общия размер на допустимите разходи. **7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение** - Проектното предложение е свързано с инвестиции в сектор животновъдство – 10 т. - Проектното предложение е подадено от жена – 10 т. - Проектното предложение е подадено от млад земеделски

	стопанин на възраст до 40 навършени години. – 10 т. - - Проектното предложение предвижда въвеждането на иновация – 20 т. - Проектното предложение предвижда модернизация на извършваната дейност от стопанството – 10 т. - Проектното предложение включва дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление – 10 т. - Проектното предложение е за колективни инвестиции – 10 т. - Проектното предложение включва дейности, насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността – 10 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на до 2 работни места вкл. – 10 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на над 2 работни места – 20 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 20 т.
Мярка 2 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ „Стралджа-Сливен2023““	**1. Описание на целите на мярката** - получаване на добавена стойност за земеделските стопани да добавят стойност, чрез подкрепа за преработкатаи маркетинга на произведените в стопанствата им селскостопански продукти; - използване на потенциала на територията чрез модернизация и въвеждането на иновации в производството на висококачествена, екологично чиста продукция – мляко, месо, вълна, яйца и мед и за тяхната преработка в продукти с висока добавена стойност. Дейностите по мярката се прилагат на цялата територия на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“. **2. Допустими кандидати** **Кандидатите преработватели на селскостопански продукти**, допустими за подпомагане трябва да отговарят и на следните условия: - да са физически или юридически лица регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или други създадени в съответствие със специализирано национално законодателство; - да са микро или малки предприятия съгласно Закона за малките и средните предприятия; - за микро и малки предприятия - да осъществяват дейност по преработка на селскостопански продукти съгласно Закона за храните* /*ако закона е приложим за съответната дейност/ от най-

	малко 24 месеца без прекъсване преди подаване на проектното предложение; - да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности. **Кандидатите земеделски стопани,** допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: - да са физически лица регистрирани по Търговския закон или; - да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите; - земеделските стопани следва да са регистрирани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най-малко 12 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период; - да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности. **3. Допустими дейности** Дейностите по тази мярка са свързани с преработката на суровини, получени при първичното селскостопанско производство и са естествено допълнение към дейностите по Мярка 1 „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““. Подпомагане ще се предоставя в рамките на следните производствени сектори свързани с преработката и/или маркетинг /предлагането на пазара на продукти/, описани в ПриложениеI на Договора за функциониране на Европейския съюз и памук: - Мляко и млечни продукти, включително яйца от птици; - Месо и месни продукти; - Плодове и зеленчуци, включително гъби; - Пчелен мед; - Зърнени, мелничарски и нишестени продукти; - Растителни и животински масла и мазнини; - Технически и медицински култури, включително маслодайна роза и билки; - Готови храни за селскостопански животни; - Гроздова мъст, вино и оцет. Съответствието на проектните предложения със секторите се определя въз основа на селскостопанските продукти, за чиято

	преработка и/или маркетинг се кандидатства, както и получените крайни продукти. Инвестициите, допустими за подпомагане в рамките на мярката трябва са свързани с преработката или маркетинг на селскостопански продукти включени в приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти. Допустимите за подпомагане дейности в рамките на мярката, могат да включват материални и нематериални инвестиции. Продуктите от допустимите за финансова помощ сектори, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, трябва да са описани в приложение № I по чл. 38 от ДФЕС. Резултатът от преработката на селскостопански продукти може да бъде продукт, който не е включен в обхвата на приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз, като проектното предложение трябва да е в съответствие с избрания режим за прилагане на държавна помощ по мярката. Инвестициите, включени в проектното предложение, трябва да са придружени от решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ. Материалните и нематериалните инвестиции, включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите по преработка на селскостопански продукти, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план. Допустими дейности: - Дейности за преработка на селскостопански продукти съгласно Раздел 13.3 „Видове допустими дейности по мерките от стратегиите за ВОМР“ от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001; - Инвестиции в процеси и технологии за производство на продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка; - Инвестиции, свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи необходими за производството и маркетинга;

	- Инвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга; - Инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината; - Инвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства; - Инвестиции свързани с внедряването на системи за управление на качеството; - Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници; - Инвестиции за постигане съответствие със стандартите на Общността, включително пречиствателни съоръжения; - Инвестиции в софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата, включително чрез финансов лизинг; - Инвестиции в оборудване на съоръжения за съхраняване или оползотворяване на различни отпадъчни суровини от селскостопански продукти получени в резултат на извършваната преработка; - Инвестиции в оборудване на съоръжения за съхраняване на отпадни води, включително инсталации за пречистване на отпадъчни води в преработката и маркетинга. Финансова помощ не се предоставя за дейности и разходи, включени в интервенции I.Д.2 „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“ и I.Д.5 „Инвестиции в екологични съоръжения“ на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони. Групи и организации на производители няма да бъдат подпомагани по мярката за дейности, включени за подпомагане в техните Оперативни програми, свързани с преработка на селскостопански продукти. **4. Допустими разходи** По мярката са допустими следните разходи: - разходи за преработка на селскостопански продукти съгласно т. 14.1.1 от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001;

	- разходи за инвестиции в процеси и технологии за производство на продукти, включително такива, свързани с къси вериги на доставка; - разходи заинвестиции, свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи необходими за производството и маркетинга; - разходи заинвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга; - разходи заинвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината; - разходи заинвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства; - разходи заинвестиции, свързани с внедряването на системи за управление на качеството; - разходи заинвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници; - разходи заинвестиции за постигане съответствие със стандартите на Общността, включително пречиствателни съоръжения; - разходи заинвестиции в софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата, включително чрез финансов лизинг; - разходи заинвестиции в оборудване на съоръжения за съхраняване или оползотворяване на различни отпадъчни суровини от селскостопански продукти получени в резултат на извършваната преработка; - разходи заинвестиции в оборудване на съоръжения за съхраняване на отпадни води, включително инсталации за пречистване на отпадъчни води в преработката и маркетинга. Допустимо е извършването на общи разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги , извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.

5. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 10 000 лева;
- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 100 000 лева;
- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 60 000 лева.

6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

Финансовата помощ по мярката е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Финансовата помощ може да се увеличи с 10% за проектни предложения, подадени от млади земеделски стопани на възраст 40 навършени години или жени.

Максималното комбинирано подпомагане за един проект на индивидуален бенефициент е 60 % от общия размер на допустимите разходи.

7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

- Проектното предложение е насочено към модернизация на производството – 25 т.
- Проектното предложение е насочено към въвеждането на иновация в производствения процес на предприятие от хранително-вкусовата промишленост – 20 т.
- Проектното предложение включва дейности за преработка на суровини от територията на МИГ „Стралджа – Сливан 2023“ – 20 т.
- Проектното предложение е за преработка на биопродукти – 30 т.
- Проектното предложение е подадено от биологичен производител – 20 т.
- Проектното предложение включва дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление – 10 т.
- Проектното предложение е подадено от жена – 10 т.
- Проектното предложение е подадено от млад земеделски

	стопанин на възраст до 40 навършени години – 15 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на до 2 работни места включително – 20 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на повече от 2 работни места – 40 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 40 т.
Мярка 3 „Инвестиции в неселскостопански дейности на територията на МИГ „Странджа-Сливен 2023““	**1.Описание на целите на мярката** - развитие на неселскостопанските дейности, основани на икономическите характеристики и специфики на територията на територията на МИГ „Странджа-Сливен 2023“; - по-пълното оползотворяване на икономическия потенциал и повишаване на добавената стойност за икономиката на територията на МИГ „Странджа-Сливен 2023“ чрез подкрепа за модернизация и въвеждане на иновации в неселскостопански икономически дейности. Дейностите по мярката се прилагат на цялата територия на МИГ „Странджа-Сливен 2023“. **2.Допустими кандидати** Подпомагане в рамките на мярката получават земеделски стопани, микропредприятия и физически лица. В обхвата на мярката физическите лица са допустими за подпомагане само за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към развитие на занаяти. **Земеделските стопани,** допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: - да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най-малко 12 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност; - да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите. **Микропредприятията,** допустими за подпомагане трябва да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите. **Физическите лица,** допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: - да бъдат регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи занаят/и след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на Закона за регистър БУЛСТАТ; - да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на ЗМСП.

3.Допустими дейности

Инвестициите, допустими за подпомагане в рамките на мярката трябва да са свързани с развитие на услуги в различни сектори на икономиката и други производствени неземеделски дейности, производство на продукти, които не са включени в Приложение I от Договора за функциониране на Европейския съюз, както и дейности, които са насочени към развитие на занаяти.

Инвестициите, включени в проектното предложение трябва да са придружени от решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ.

Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.

Бизнес планът трябва да показва подобряване на дейността на предприятието и да доказва икономическата жизнеспособност на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.

Подкрепа в рамките на мярката се предоставя в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) №2021/2115 само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, включително и недвижима собственост, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност, както следва:

- Неселскостопански дейности по мярката съгласно Раздел 13.3.1. на Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001;
- Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
- Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.);

	- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; - Развитие на занаяти и други неземеделски дейности. В рамките на мярката не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз. **4. Допустими разходи** По мярката са допустими: - разходи за неселскостопански дейности съгласно мярката и съгласно Раздел 14.1.1 от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001; - разходи, свързани с производството или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); - разходи, свързани с развитието на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.); - разходи, свързани с производството на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; - разходи, свързани с развитието на занаяти и други неземеделски дейности. Допустимо е извършването на общи разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги , извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение. **5. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект** - Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 10 000 лева; - Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 200 000 лева; - Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един

	проект –120 000 лева. **6. Интензитет на финансовата помощ** Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115. Финансовата помощ по мярката е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, подадени от жени. Максималното комбинирано подпомагане за един проект на индивидуален бенефициент е 60 % от общия размер на допустимите разходи. **7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение** - Проектното предложение е на кандидат, земеделски производител, кандидатстващи за помощ за неземеделски дейности – 10 т. - Проектното предложение е подадено от жена – 10 т. - Проектното предложение е подадено от физическо лице, ЕТ и едноличен собственик на капитал на възраст между 18 и 40 години включително – 10 т. - Проектното предложение включва дейности в отрасъл услуги на местната икономика – 10 т. - Проектното предложение включва дейности в отрасъл промишленост на местната икономика – 10 т. - Проектното предложение включва производствени дейности, използващи местни суровини – 10 т. - Проектното предложение включва дейност, свързани с производството на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление – 10 т. - Проектното предложение предвижда модернизация на производството и/или въвеждането на иновации – 20 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на до 2 работни места включително – 10 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на повече от 2 работни места – 20 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 30 т.
Мярка 4 „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаб	**1. Описание на целите мярката** - подобряване на условията на живот и отдих на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“;

инфраструктура на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““	- подобряване на достъпността на градската среда за хора с увреждания. Дейностите по мярката се прилагат на цялата територия на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“. **2. Допустими кандидати** Допустими кандидати за подпомагане по мярката са: **- община Стралджа;** **- община Сливен.** **3. Допустими дейности** Допустимите за финансиране дейности следва: - да са в съответствие или да не противоречат на плановете за интегрирано развитие на община Стралджа и община Сливен; - да са в съответствие или да не противоречат на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен район за планиране на Република България; - да не оказват отрицателно въздействие върху околната среда съгласно разпоредбите на ЗООС; - да се одобряват след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда и условията на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт; - да се изпълняват съгласно с препоръките от извършените оценки, както и условията и мерките в съответния административен акт на компетентния орган съгласно ЗООС, ЗЗТ и ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане (когато е приложимо); - дейностите, свързани със строително-монтажни работи, следва да бъдат в съответствие с приложимото национално законодателство в сферата на устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България; - да отговарят на изискванията на заповедите за определянето на местата по Натура 2000 и плановете за тяхното управление, а когато няма издадени заповеди дейността да е съгласувана с МОСВ, ЗЗТ, ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане; - ако дейностите се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11 ал. 1 от ЗОЗЗ, да се представи проект за рекултивация на нарушени терени или залесяване на териториите с подходящи растителни видове, когато националното законодателство изисква да се приложат тези мерки; - в рамките на дейност „Изграждане, реконструкция, ремонт,

	оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“ кандидатите имат възможност да извършват допустимите инвестиции и в общинска образователна инфраструктура, която включва детска градина, основно или средно училище, и в паркове. Не се подпомагат определени дейности, попадащи в обхвата на Програма „Развитие на регионите“ 2021 – 2027 г. Не е допустимо включването на разходи за инфраструктура, свързани с пътища, водопреносни и канализационни системи, освен ако не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища. Дейностите, допустими за финансиране са: - дейности съгласно Раздел 13.3.1 от Условията за кандидатстване от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001; - строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях; - реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение; - реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди; - изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение; - изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура; - реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот; - изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на обществена туристическа инфраструктура; - дейности, свързани с подготовката за създаване на интелигентни селища, включително изготвянето на стратегия за създаване на такива селища на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“. **4. Допустими разходи** По мярката са допустими следните разходи: - разходи съгласно Раздел 14.1.1 от Условията за кандидатстване от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001; - разходи за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на

	нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях; - разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение; - разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди; - разходи за изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение; - разходи за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура; - разходи за реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот; - разходи за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на обществена туристическа инфраструктура; - разходи, свързани с изготвянето на стратегия за създаване на интелигентни селища в обхвата на МИГ, а именно: извършване на проучвания и анализи на територията, възнаграждения на експерти, свързани с изготвяне на стратегията и провеждането информационни срещи и конференции за обсъждане на стратегията, за които при изпълнение на проектите ще се прилагат определените стойности на съответнитеопростени разходи съгласно Приложение № 3 от Условията за изпълнение. Допустими са и общи разходи свързани с проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта, така и по време на неговото изпълнение, например хонорари на архитекти, инженери, консултанти и др., като те не трябва да надхвърлят 12 на сто от сумата на инвестиционните разходи по проекта. **5. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект** - Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 10 000 евро; - Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 390 000 лева; - Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 390 000 лева.

	6. Интензитет на финансовата помощ Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115. Финансовата помощ по мярката е в размер на 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. **7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение** - Проектното предложение предвижда дейности, резултатите от които ще се ползват от между 5 и 20 % от населението територията на МИГ – 10 т. - Проектното предложение предвижда дейности, резултатите от които ще се ползват от между 21 и 40 % от населението територията на МИГ – 40 т. - Проектното предложение предвижда дейности, резултатите от които ще се ползват от над 40 % от населението територията на МИГ – 50 т. - Проектното предложение включва дейности за подобрен достъп за хора с увреждания – 20 т. - Проектното предложение включва дейности, свързани със създаването на интелигентни селища – 20 т. - Проектното предложение включва дейности, които ще се изпълняват извън общинските центрове – 10 т. - Проектното предложение включва дейности за подобряване на състоянието на обществена културна инфраструктура – 10 т. - Проектното предложение включва дейности за подобряване на енергийната ефективност на обществени сгради – 10 т.; - Проектното предложение включва дейности, свързани с обществена туристическа инфраструктура – 10 т.; Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 30 т.
Мярка 5 „Запазване на духовния и културния живот на населението на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““	**1. Описание на целите на мярката** Основни цели: - опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги; - запазването и развитието на духовния живот на населението на територията на МИГ; - популяризиране на територията на МИГ и привличане на посетители. Обхват на мярката: Цялата територия на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“.

	2. Допустими кандидати - **Юридически лица с нестопанска цел от територията на МИГ;** - **Читалища от територията на МИГ, регистрирани по Закона за народните читалища;** - **Признати за юридически лица по силата на чл. 10 от Закона за вероизповеданията (ЗВ) или** - **Регистрирани като юридически лица съгласно чл. 20 от ЗВ.** **3. Допустими дейности** 3.1 Предоставя се безвъзмездна финансова помощ за дейности по опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги, както и туристически дейности в обществена полза: - Организиране и провеждане на културни събития – празници, събори, изложби, концерти, панаири, фестивали и др., свързани с местното културно наследство и разнообразяването на културния живот на населението; - Проучване и документиране на местната култура, бит, кулинария, история, традиции, музика и изобразително изкуство, традиционни занаяти, обичаи и ритуали; - Изготвяне на филми, сборници, разработване и разпространяване на информационни материали различни от обикновени брошури (тематични изследвания, снимков архив, каталози и др.); - Разработване, представяне и възстановяване на елементи, костюми или предмети от традиционния бит; - Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на посетителски центрове за представяне и експониране на местното културно наследство; - Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на туристически центрове или туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки), свързани с популяризиране и промотиране на местното културно наследство; - Дейности, съответстващи на мярката, съгласно Раздел 13.3.1 на на Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за

	развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. 3.2. Предоставя се безвъзмездна финансова помощ и за следните допустими за дейности по мярката, свързани със запазване на духовния живот на територията на МИГ: 1) Възстановяване, реставрация, ремонт или реконструкция на сгради с религиозно значение, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства; 2) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива; 3) Придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки. Инвестициите, допустими за подпомагане в рамките на мярката трябва да са свързани с възстановяване, реставрация, ремонт или реконструкция на сгради с религиозно значение, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, в т.ч. закупуване и доставка на оборудване. Допустимите дейности трябва да отговарят на следните изисквания: - вертикалната планировка е прилежащият терен към сградата, а с дейността свързана с вертикалната планировка, се осигурява правилното водоотвеждане, терасиране, изграждане на подходи към сгради, стъпала и подпорни зидове, както и огради, ако е необходимо; - да са в съответствие или да не противоречат на плановете за интегрирано развитие на община Стралджа и община Сливен, както и с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен район; - да не оказват отрицателно въздействие върху околната среда съгласно разпоредбите на ЗООС; - да се изпълняват съгласно препоръките от извършените оценки, както и условията и мерките в съответния административен акт на компетентния орган съгласно ЗООС, ЗЗТ и ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане (когато е приложимо); - за инвестиции в обекти „Паметници на културата“, да са проведени съгласувателните процедури по реда на Закона за културното наследство (ЗКН) с Министерството на културата за защитените територии за опазване на недвижимото културно

	наследство; - дейностите, свързани със строително-монтажни работи, следва да бъдат в съответствие с приложимото национално законодателство в сферата на устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България; - преди изпълнение на дейности по реставрация на обекти, кандидатите за подпомагане да осигуряват обследване за наличие на прилепи. При установяване на екземпляри да бъдат уведомени контролните органи по околна среда, за да бъдат предприети адекватни действия по тяхна преценка. **4. Допустими разходи** По мярката са допустими разходи, съответстващи на целите на мярката, съгласно Раздел 14.1.1 на Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г., както и следните разходи: 4.1. Разходи за опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги, както и туристически дейности в обществена полза - Разходи за организиране и провеждане на културни събития – празници, събори, изложби, концерти, панаири, фестивали и др., свързани с местното културно наследство и разнообразяването на културния живот на населението; - Разходи за проучване и документиране на местната култура, бит, кулинария, история, традиции, музика и изобразително изкуство, традиционни занаяти, обичаи и ритуали; - Разходи за изготвяне на филми, сборници, разработване и разпространяване на информационни материали различни от обикновени брошури (тематични изследвания, снимков архив, каталози и др.); - Разходи за разработване, представяне и възстановяване на елементи, костюми или предмети от традиционния бит; - Разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на посетителски центрове за представяне и експониране на местното културно наследство;

	- Разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на туристически центрове или туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки), свързани с популяризиране и промотиране на местното културно наследство. 4.2. Допустими разходи за запазване на духовния живот на територията на МИГ: 1) Разходи за възстановяване, реставрация, ремонт или реконструкция на сгради с религиозно значение, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства; 2) Разходи за закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива; 3) Разходи за придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки. 4) Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост. Тези разходине трябва да надхвърлят 12% от сумата на разходите по т. 1, 2 и 3. Оперативните разходи, свързани с предоставянето на услугите са недопустими за подпомагане по мярката. Разходи, различни от посочените в т. 2, свързани с договора за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка са недопустими за подпомагане по мярката. Недопустими разходи: В съответствие с чл. 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година, не са допустимите за подпомагане инвестиции и категориите разходи, които включват: - Закупуване или наем на земя и сгради; - Разходи свързани със строителство/ново изграждане на сгради; - Инвестиции, за които се установи, че ще имат отрицателно въздействие върху околната среда; - Инвестиции, за които е установено двойно финансиране; - Разходи по които дейностите включени в проектите, са били физически започнати и/или извършени преди подаване на проектното предложение за подпомагане, независимо дали всички

	свързани плащания са извършени (с изключение на разходи свързани с подготовката на проектното предложение извършени преди подаването му). **5. Финансови параметри за проектите – минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект** - Минимален размер на общите допустими разходи за един проект - 30 000 лева; - Максимален размер на общите допустими разходи за един проект -100 000 лева. - Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 100 000 лева. **6. Интензитет на финансовата помощ** Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115. Финансовата помощ по мярката е в размер на 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. **7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение** - Дял на населението от територията на МИГ, което ще се ползва от резултатите по проекта – от 5 до 10% включително – 20 т. - Дял на населението от територията на МИГ, което ще се ползва от резултатите по проекта – от 11 до 15% включително – 30 т. - Дял на населението от територията на МИГ, което ще се ползва от резултатите по проекта – над 15% – 40 т. - Проектното предложение предвижда изпълнението на дейности, които включват подобряване на достъпа за хора с увреждания и инвалиди - 20 т. - Проектното предложение включва дейности в обществени обекти, подопомагащи развитието на туризма на територията на МИГ - 15 т. - Проектното предложение включва дейности в обществени обекти, свързани с духовния живот на територията на МИГ - 20 т. - Проектното предложение предвижда изпълнението на дейности извън общинските центрове - 10 т.; - Проектното предложение предвижда изпълнението на дейности, които подкрепят местната идентичност и културните и исторически характеристики на територията - 10 т. - Проектното предложение включва дейности в обекти с културна

	значимост - 10 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 30 т.
Мярка 6 „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“	**1. Допустими дейности** По мярката са допустими дейности съгласно посочените в Раздел 13.3.10 от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001. Такива дейности са: - Разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. разходи за материални и нематериални активи; - Извършване на изследвания, проучвания и анализи, директно свързани със съвместния продукт/услуга/дейност; - Реализиране на промоционални и маркетингови кампании; - Организиране на заседания, обучения, семинари, съвместни събития, срещи с потенциални партньори или партньори по проекта; - Извършване на информационни кампании, включващи организиране на срещи, конференции, публикуване и излъчване в медиите; - Дейности по координация (извършване на разходи за наемане на допълнителен персонал, пътни разходи, разходи за нощувки и храна, хонорари за експерти, разходи за превод, разходи за комуникация). Дейностите за сътрудничество трябва да отговарят на следните условия за допустимост: - да допринасят за развитието на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023“, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти; - да са свързани и да водят до развитието на териториите, обхванати в конкретните стратегии на МИГ; - да съответстват на и да допринасят за постигане целите и приоритетите на стратегиите за ВОМР на МИГ „Стралджа-Сливен2023“ и съответните местни инициативни групи и СПРЗСР; - да се изпълняват съгласно сключено споразумение между най-малко двама партньори - МИГ „Стралджа-Сливен 2023“ и МИГ от България и/или МИГ, изпълняващи стратегии за ВОМР от друга държава – членка от ЕС; - в партньорството за дейностите по сътрудничество могат да

	участват и други юридически лица от страната и чужбина със собствен финансов принос. **2. Допустими разходи** По мярката са допустими разходи съгласно посочените в Раздел 14.1.4 от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001. Такива разходи са: - разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. материални и нематериални инвестиции; - строително-монтажни или строително-ремонтни работи на територията на партньорите от Република България; - други материални и нематериални активи; - изследвания и проучвания, директно свързани със сътрудничеството, включително за издаване на становища; - възнаграждения за външни експерти – физически или юридически лица за изпълнение на дейности, включително за преводачи; - възнаграждения, свързани с координацията на планираните дейности на служители на МИГ; - промоционални и маркетингови кампании за съвместния продукт/услуга; - организиране и провеждане на обучения, семинари, съвместни събития и партньорски срещи; - информираност – създаване на интернет страница за проекта, публикации в регионални медии, информационни конференции; - публичност – изготвяне и разпространение на информационни материали и осигуряване на публичност, в т.ч. информационни табели; - командировки на служителите на МИГ, експерти по проекта, включително преводачи, членове на колективния управителен орган и членове на колективния върховен орган на МИГ, както и други участници от територията в дейности, свързани с изпълнението на проекта, съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);

	- преводи (писмени и симултанни); - пощенски и куриерски услуги; - такси за издаване на документи, свързани с изпълнението на проекта. **3. Общ размер на финансовата помощ по мярката** Общият размер на финансовата помощ по мярката е 400 000 лева.
Мярка 7 „Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегия за ВОМР и нейното популяризиране на територията на МИГ „Стралджа-Сливен2023““	**1.Допустимидейности** Допустими са дейностите, посочени в Раздел 13.3.11 на Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. Допустими са дейности за управление, мониторинг и оценка на стратегиите съгласно чл. 34, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2021/1060, както и дейности, свързани с популяризирането на стратегиите за ВОМР. Подпомагането за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР и нейното популяризиране е в размер до 25 на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията. Допустими за извършване са дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР, включително улесняването на обмена между заинтересованите страни, съгласно одобрената стратегия. Допустими за извършване са дейности по популяризиране на стратегията за ВОМР, съгласно одобрената стратегия. **2.Допустимиразходи** Допустими са разходите съгласно посочените в Раздел 14.1.2 на Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за

	развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.; За управление, мониторинг и оценка на стратегиите и тяхното популяризиране са допустими следните разходи: 2.1. Разходи за управление, мониторинг и оценка на стратегиите: - разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт; - разходи за външни услуги, възнаграждения и осигуровки, дължими от МИГ на експерти (физически или юридически лица), свързани с прилагането на стратегията (оценители, консултанти, външни експерти, счетоводно обслужване); - непреки разходи: а) за услуги, непряко свързани с прилагането на стратегията (правни, одиторски); б) разходи за наем на офис; в) разходи за комуникация и външни услуги (телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, охрана на офиса, електронен подпис, застраховане на дълготрайни материални активи по смисъла на чл. 50, т. 2 от Закона за корпоративното подоходно облагане, закупени със средства от настоящия или предходния програмен период по подхода ВОМР); г) разходи за закупуване на офис консумативи и канцеларски материали; д) разходи за наем на лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места за МИГ, които нямат закупен лек автомобил; е) разходи за закупуване на гориво за лек автомобил; ж) други непредвидени оперативни разходи. - разходи за командировки на екипа и членовете на колективния върховен орган на МИГ съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.); - разходи за закупуване на офис оборудване, обзавеждане и

	софтуер; - разходи за закупуване на един лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места, ако МИГ няма такъв или има закупен преди 2016 г.; - разходи за обучения на екипа и членовете на колективния върховен орган във връзка с прилагането на стратегията за местно развитие; - разходи, свързани с публични отношения (разходи за организиране на срещи на МИГ, разходи за работа в мрежа, участие на екипа и членовете на колективния върховен орган в срещи с други МИГ); - разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ; - финансови разходи, в т. ч. банкови такси за управление на една сметка и такси за издаване на изискуеми документи; - разходи за мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР. 2.2. Разходи за популяризиране на стратегията за ВОМР: - разходи за проучвания и анализи на съответната територия (териториални, икономически, социални и други анализи и проучвания); - разходи за популяризиране, информиране и публичност: а) за създаване и поддръжка на интернет страница; б) за създаване и реализиране на публикации в печатни и електронни медии и излъчвания в радио- и телевизионни медии на покани за организирани събития и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ; в) отпечатване на брошури, материали за обучение и други печатни материали, изработване на рекламни материали и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ; г) преводи; д) изработка и монтаж на табели и билбордове за популяризиране на МИГ; е) свързани с изготвяне на материали, подпомагащи потенциалните получатели на финансова помощ при разработването на дейности и подготовката на заявления; ж) други разходи за популяризиране, информиране и публичност;

	- разходи за организиране на обучения, семинари и информационни срещи за местни лидери и за уязвими групи и застрашени от бедност целеви групи, включително роми, свързани с подготовка, изпълнение и отчитане на проекти и други, свързани с популяризиране на стратегията за ВОМР и прилагане на подхода. Изисквания по отношение на разходите за управление, мониторинг и оценка на СВОМР и нейното популяризиране: - Разходите, предвидени за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за ВОМР и тяхното популяризиране не може да надвишават 25 на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията; - Разходите за популяризиране на стратегията са най-малко 20 на сто от общия размер на разходите по мярката; - Непреките разходи не надвишават 15 на сто от средствата по т. разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт; - Средствата са планирани до 30 септември 2029 г., като за последната година са планирани най-малко 10 на сто от общия размер по мярката. **3. Общ размер на финансовата помощ по мярката.** Общият размер на финансовата помощ по мярката е 1 460 000 лева.

6. Финансов план,включващ планираните средства от ЕЗФРСР:

Код на мярката	*Име на мярката*	*Общо за периода на стратегията*	
		лева	*%*
Мярка 1	*„Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““*	650 000	11,09%
Мярка 2	*„Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““*	150 000	2,56%

Мярка 3	*„Инвестиции в неселскостопански дейности на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““*	600 000	10,24%
Мярка 4	***„Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаб инфраструктура на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““***	2 200 000	37,54%
Мярка 5	*„Запазване на духовния и културния живот на населението на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““*	400 000	6,83%
Мярка 6	*„Сътрудничество и подготвителни дейности за него“*	400 000	6,83%
Мярка 7	*„Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегия за ВОМР и нейното популяризиране на територията на МИГ „Стралджа-Сливен 2023““*	1 460 000	24,91%
	ОБЩО СРЕДСТВА ЗА СТРАТЕГИЯТА ОТ ЕЗФРСР	5 860 000	100%

Финансовия план на стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа–Сливен2023“ е разработен в съответствие с предвидените мерки, като се базира на анализ на нуждите и възможностите на територията, както и на активния диалог с местната общност. Разпределението на средствата е обмислено така, че да осигури балансирано и многосекторно финансиране, което да допринесе за постигане на очакваните резултати. Финансовото разпределение е съобразено с индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на стратегията.

В процеса на разработване на стратегията бяха проведени задълбочени проучвания и изготвени анализи, чрез които беше събрана актуална информация относно ресурсите, потребностите и потенциала на територията. Събраните данни бяха широко обсъждани с представители на местната общност, което води до съвместно вземане на решения относно равномерното разпределение на заявените финансови средства по сектори и направления.

За стопанския сектор във финансовия план на стратегията са заделени 1 400 000 лева или 23,89% от бюджета (по мярка 1, мярка 2 и мярка 3). Този финансов ресурс е определен въз основа на потенциала за проектни предложения в основните икономически отрасли на територията и в резултат на активното участие на местните заинтересовани страни по време на консултативния процес. Най-голям бюджет е заделен за мярка 1, тъй като тя отговаря най-точно на спецификите на територията и на проведените събития по съгласуване на стратегията за участие с проекти по нея беше изявен най-голям интерес. На територията на МИГ „Стралджа – Сливен 2023“ селското стопанство е основно развито на територията на община Стралджа като традиционен отрасъл, а на територията на община Сливен е слабо застъпено. С изпълнението на дейностите по тази мярка ще се осигурят инвестиции за подпомагане на селското стопанство и насърчаването на развитието му с цел постигане на

надежден земеделски доход и устойчивост на селското стопанство, както и въвеждането на модерни и иновативни практики и технологии. Чрез тези дейности ще се постигне по висока конкурентоспособност, по-качествена и екологична земеделска продукция, като това ще подпомогне икономическото развитие на общината, ще се осигурят нови работни места и ще се повиши стандарта на живот.
На второ място по бюджет се нарежда мярка 3, по която съобразно спецификите на територията има интерес и потенциал за изготвяне и изпълнение на проекти в неселскостопанските сектори на местната икономика. Икономическият профил на територията на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ през последните години не спира да се подобрява, като се повишават почти всички икономически показатели на предприятията. Чрез тази мярка, ще се осигури пълно оползотворяване на икономическия потенциал на територията на МИГ по отношение на неселскостопанските дейности, което ще повиши конкурентоспособността между предприятията, ще се повиши икономическата активност и икономическото развитие, а също така и стандарта на живот на населението от територията на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“.
Размерът на финансовата подкрепа за преработка по мярка 2 е съобразен с интереса към мярката и потенциала на територията на МИГ за проекти по нея. С тази мярка се цели повишаване на интереса към земеделие и животновъдство, като се подпомагат земеделските стопани да добавят стойност на произведената продукция, чрез преработка и маркетинг на селскостопанската продукция. С изпълнението на дейностите по тази мярка ще се постигне конкурентоспособност в продукцията предоставяна на пазара, ще се повиши нейното качество и ще се постигне по-голяма популяризация на екологично чистата растениевъдска и животновъдска продукция. Това също така ще повиши и икономическите показатели на територията на МИГ.

По отношение на обществения сектор са предвидени 2 200 000 лева или 37,54% от общия бюджет, които се разпределят по мярка 4. Този размер на инвестициите отговаря на установените потребности на местното население, свързани с подобряване на жизнената среда и условията на живот. Инвестициите по тази мярка се определят от мнозинството участници в събитията по изготвяне и съгласуване на СВОМР като най-важни за развитието на територията на МИГ. Съществуващата обществена инфраструктури на територията на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ се нуждае от подобряване на експлоатационното състояние. Това налага нуждата от извършването на ремонтни дейности на съществуващите инфраструктури и създаването на несъществуващи такива. Чрез изпълнението на дейностите по тази мярка ще се постигне подобряване на условията на живот, чрез изграждането на нови и ремонтирането на съществуващите инфраструктури, което ще повиши и благосъстоянието и облика на територията на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“.

За нестопанския сектор са заделени общо 2 260 000 лева или 38,57% от цялостния бюджет, насочени към дейности по мярка 5, мярка 6 и мярка 7.
Мярка 5 предвижда 400 000 лева или 6,83% от бюджета за инициативи, свързани с опазване и насърчаване на културния и духовния живот в района. Значимостта на тази мярка за местната общност беше ясно заявена по време на обществените обсъждания, което е отчетено при

определянето на средствата. Районът на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ разполага с богато разнообразие от културни и исторически паметници, автентични традиции и обичаи. Националният публичен регистър на недвижимите културни ценности разкрива впечатляващ брой паметници на културата в общините Страланджа и Сливен. Тези паметници на културата представляват важна част от богатото културно наследство на района и предлагат на посетителите вълнуващо пътуване в историята и културата на тези места. Също така, в района на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ читалищната дейност е добре развита. Читалищата играят важна роля в осигуряването на образование, култура и социална ангажираност на местното население. Те предоставят място за различни културни и образователни събития като семинари, концерти, изложби и литературни събрания. Това изключително богатство се допълва и от множеството храмове на територията на МИГ, които са съхранили духа на жителите през вековете и които продължават да имат важно значение за духовното развитие на населението.

По мярка 6 и мярка 7 са заложени 1 860 000 лева или 31,74%, които ще бъдат използвани за дейности по администриране на МИГ, популяризиране на стратегията, информационни кампании, обучения, консултации, участие на местната общност в събития и реализиране на инициативи за сътрудничество. Това разпределение е резултат от широка обществена подкрепа и консенсус, постигнат в хода на разработване на стратегията.

Бюджетът на мярка 7 е съобразен с нормативните изисквания и Условията за кандидатстване по процедурата, както и с нуждите на МИГ в процеса на изпълнение на СВОМР. Размерът на бюджета по мярката е съгласуван и одобрен от всички участници в събитията по изготвяне и съгласуване на СВОМР.

Сътрудничеството е един от основните принципи на подхода „Водено от общностите местно развитие“. Бюджетът на мярка 6 е определен в следствие на опита на МИГ в изпълнението на проекти за сътрудничество през програмния период 2014 – 2020 г. и желанието на заинтересованите страни за изготвянето и изпълнението на такива проекти и в бъдеще. Територията на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ си сътрудничи и с други Местни инициативни групи, не само от територията на България, но и от други държави членки на Европейския съюз, като целта е това да продължи и да се развива в бъдеще. Чрез изпълнението на дейностите по тази мярка МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ ще обмени опит и добри практики и с други Местни инициативни групи, чрез което ще се подобри представянето на местната идентичност и ще се активира местната общност с цел развитието на територията на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“.

7. Описание на уредбата за управление, мониторинг и оценка, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията: *(не повече от 6 страници);*

7.1. Организационна структура на МИГ:

- *Организационна структура/схема.*

7.2. Управление на МИГ:

- *Органи за управление и контрол;*

Органите за управление на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“ са формирани съгласно ЗЮЛНЦ и са както следва:

Общо събрание на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“;

Управителен съвет на МИГ „Страланджа - Сливен 2023“;

Председател на УС;

Изпълнителен директор.

Общото събрание на Сдружение „МИГ Страланджа – Сливен 2023” се състои от 34 членове, разпределени, както следва:

- Публичен сектор – 2 (двама) представители – 6%;
- Стопански сектор – 16 (шестнадесет) представители – 47%;
- Нестопански сектор – 16 (шестнадесе) представители – 47%.

Общото събрание има следните изключителни права и компетентност да:

1. Изменя и допълва Устава;
2. Взема решение за преобразуване и прекратяване на „МИГ Страланджа - Сливен 2023”
3. Избира и освобождава членовете на Управителния съвет и Председателя на Управителния съвет ;
4. Приема ежегодния отчет за дейността на Управителния съвет;

	5. Назначава и освобождава регистрирани одитори за независим финансов одит на „МИГ Страланджа - Сливен 2023"; 6. Приема годишен финансов отчет заверен от независим финансов одит; 7. Годишен доклад за дейността на „МИГ Страланджа - Сливен 2023", съгласно изискванията на чл.40 ал.2 от ЗЮЛНЦ за предходната година и в предвидените от закона срокове представя същия пред Централния регистър на ЮЛНЦ за обществено полезна дейност към Министерство на правосъдието; 8. Взема решения, относно дължимостта и размера на членския внос или на имуществени вноски, както и реда на тяхното събиране; 9. Приема бюджета на „МИГ Страланджа - Сливен 2023" 10. Отменя решения на другите органи на „МИГ Страланджа - Сливен 2023", които противоречат на закона, устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на сдружението; 11. Освобождава от отговорност членовете на Управителния съвет; 12. Приема Стратегията за ВОМР на „МИГ Страланджа - Сливен 2023 "и измененията в нея; 13. Взема и други решения предвидени в Устава. **Управителния съвет** на Сдружение „МИГ Страланджа – Сливен 2023" се състои от 5 (пет) лица – членове на Сдружение „МИГ Страланджа – Сливен 2023", както следва: - Публичен сектор – 1 (един) представител; - Стопански сектор - 2 (двама) представители; - Нестопански сектор – 2 (двама) представители. **Управителният съвет** на местната инициативна група притежава следните права и правомощия: 1. Определя обема на представителната власт на отделни негови членове; 2. Ръководи дейността на „МИГ Страланджа - Сливен 2023" , когато не заседава Общото събрание, като осигурява изпълнението на решенията му; 3. Разпорежда се с имуществото на „МИГ Страланджа - Сливен 2023" при спазване изискванията на устава; 4. Подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджет; 5. Подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на „МИГ Страланджа - Сливен 2023" 6. Подготвя и внася в Общото събрание годишен финансов отчет заверен от независим финансов одит съгласно изискванията на Закона за счетоводството; 7. Изготвя и представя в срок до 31 май на всяка година в

	Централния регистър на ЮЛНЦ информацията по чл. 46 ал.2 от ЗЮЛНЦ; 8. Определя реда и организира извършването на дейността на „МИГ Стралджа - Сливен 2023”, включително и тази в обща полза, и носи отговорност за това; 9. Взема решение за приемане и изключване на членове по реда и условията на чл.14 и чл.19 от настоящия устав; 10. Взема решение за участие в други организации. 11. Взема решение за откриване и закриване на клонове; 12. Отговаря за процеса на подготовка и последващо (в случай на одобрение и подписване на договор с МЗХ) управление на Стратегия за ВОМР в съответствие с изискванията на нормативните актове, свързани с прилагането на ВОМР според Споразумението за партньорство (2014-2020 и периода 2021-2027 г.). 13. Приема планове, програми и проекти за дейността на „МИГ Стралджа - Сливен 2023” и управленските екипи за тяхната реализация; 14. Приема организационната структура и щата „МИГ Стралджа - Сливен 2023”; 15. Изпълнява задълженията, предвидени в устава; 16. Взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в правата на друг орган. **Председателят на Управителния съвет** притежава следните правомощия: 1. Организира изпълнението на решенията на Общото събрание и на Управителния съвет; 2. Взема решения по всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на Общото събрание и Управителния съвет; 3. Свиква и ръководи заседанията на Управителния съвет; 4. Организира дейността по изпълнението на задачите на „МИГ Стралджа - Сливен 2023” и осигурява правилното стопанисване и опазване на имуществото й; 5. Подготвя материалите за заседанията на Общото събрание и Управителния съвет, като организира провеждането на тези заседания; 6. Организира ръководство, мониторинг и контрол за качественото изпълнение на договорите, проектите и другите задължения на „МИГ Стралджа - Сливен 2023”; 7. Представлява МИГ„МИГ Стралджа - Сливен 2023” пред държавните органи, пред другите обществени организации, както и пред международни органи и организации;

	8. Сключва договори в страната и чужбина от името на „МИГ Страланджа - Сливен 2023” във връзка с изпълнението на задачите на МИГ - Страланджа 2016г.; 9. Сключва предварителни споразумения и трудови договори с персонала на „МИГ Страланджа - Сливен 2023” 10. Изготвя длъжностни характеристики съгласно организационната структура и щата на „МИГ Страланджа - Сливен 2023”; 11. Изпълнява и други функции в рамките на този Устав. Изпълнителният директор отговаря за прилагането на Стратегията за водено от общностите местно развитие, като има всички права и отговорности, които са му вменени изрично по закон по силата на нормативни актове, свързани с прилагането на ВОМР според Споразумението за партньорство (2014-2020 и периода 2021-2027 г.), , както и произтичащи от договорни задължения, указания, становища и други документи на УО на ПРСР, ДФЗ-РА, свързани с цялостния процес на управление и прилагане на Стратегията за ВОМР Изпълнява функции, които са му възложени от Управителния съвет във връзка с процеса на управление и прилагане на Стратегията за ВОМР, освен ако тези функции изрично по закон или устав не са вменени на друг орган на управление на Сдружението. Изпълнителният директор участва в заседанията на УС по право със съвещателен глас. Представителството на жените и на мъжете в колективния върховен орган на МИГ е балансирано – 15 жени, 44%. В КВО са представени са повече 15 от 29 населени места от територията – 51%, както и над 75 на сто от идентифицираните в проучванията и анализите на територията на МИГ заинтересовани страни. В КВО са включени представители на различни заинтересовани страни от местната общност, идентифицирани в анализа на стратегията за ВОМР за съответната територия, включително уязвими групи, малцинства – 2 представители на ромската общност, и млади хора – 5 членове под 40-годишна възраст. Органите за управление и контрол гарантират, че вземането на решения от органите на МИГ е прозрачно и в съответствие с принципите на подхода ВОМР. Местната инициативна група има дял на представителите на публичния сектор, на представителите на стопанския сектор и на представителите на нестопанския сектор в колективния управителен и в колективния върховен орган на сдружението,

	непревишаващ 49 на сто от имащите право на глас съгласно чл. 28, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Нито един от секторите не доминира взимането на решенията на МИГ.
- *Описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.*	За изпълнението на Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ за екипа ще бъдат наети на пълен работен ден един изпълнителен директор и трима експерти по прилагане на СВОМР. Изпълнителния директор отговоря на следните изисквания: 1. завършено висше образование, най-малко степен „магистър“; 2. трудов стаж и/или осигурителен стаж най-малко 5 години; 3. управленски опит най-малко две години или най-малко три години опит като експерт в МИГ/МИРГ по прилагане на стратегия за ВОМР; 4. опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори. Експертите по прилагане на стратегията за ВОМР притежават: 1. завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; 2. трудов стаж и/или осигурителен стаж най-малко две години. Изпълнителният директор **организира и ръководи цялостния процес на прилагане и финансово управление на Стратегията за Водено от общностите местно развитие на „МИГ Страланджа - Сливен 2023“, включително дейностите, свързани с нейното популяризиране в съответствие с действащата нормативна база, вкл. указания, насоки и др. документи на УО на СПРЗСР и ДФЗ.** **Експертите по прилагане на СВОМР к**омуникират с потенциалните кандидати за финансова помощ по проекти към Стратегията за Водено от общностите местно развитие, като ги информират за възможностите и изискванията; информират и подпомагат потенциалните кандидати и подпомага получателите на финансова помощ; водят регистри, свързани с изпълнението на СВОМР на „МИГ Страланджа - Сливен 2023“; участва в подготовката на процедурите за прием на проектни предложения в ИСУН; изпълняват и други задачи и функции, свързани с прилагането на стратегията.
7.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:	
- *Административен*	Местна инициативна група „Страланджа – Сливен 2023“ разполага с

капацитет;	необходимия административен капацитет за успешното изпълнение на стратегия за ВОМР на територията си. Сдружението е пререгистрирано през 2023 г., когато МИГ „Страланджа 2016“ са присъединени следните села от община Сливен - Блатец, Горно Александрово, Глушник, Драгоданово, Желю Войвода, Калояново и Трапоклово. МИГ „Страланджа 2016 г.“ разполага със следния опит: Изпълнява стратегия за ВОМР подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014-2020 г.съгласно споразумение № РД 50-42/27.04.2018г. Стратегията се финансира от ПРСР и ОПРЧР. Изпълнен проект по мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020. Изпълнен проект „Популяризиране на културното наследство на териториите на МИГ “Страланджа” и МИГ “Раковски”“, по процедура с код BG06RDNP001-19.355 - Подбор на проектни предложения за вътрешнотериториално и транснационално сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014 - 2020 г. Изпълнен проект „МИГ „Страланджа 2016“ и МИГ „Харманли“ - заедно за „зелени“ перспективи пред фермерите и популяризиране на местните продукти“, по процедура с код BG06RDNP001-19.355 - Подбор на проектни предложения за вътрешнотериториално и транснационално сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014 - 2020 г. Реализиран проект с наименование „Подготовка на Стратегия за Водено от Общностите местно развитие за периода 2023-2027 за територията на МИГ Страланджа и населени места от територията на община Сливен“, одобрен по процедура с код BG06RDNP001-19.610, чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Проектът е изпълнен съгласно Административен договор № РД50-113/31.03.23г.

- *Материално – технически капацитет;*	МИГ „Стралджа – Сливен 2023“ е осигурила към датата на кандидатстване със стратегия за ВОМР офис оборудване за осъществяване на дейността, в това число принтер, оборудвани 4 работни места и 4 компютри, съответстващи на броя на осигурените служители. Офисът на МИГ се състои от следните помещения: - Работен офис с административен адрес: гр. Стралджа, ул. „Хемус“ № 10, етаж № 1 находящо се в ПИ с идентификатор 69660.501.1982.2 по КК на гр. Стралджа; - Помещение за провеждане на срещи и архивно помещение с с административен адрес: гр. Стралджа, ул. „Хемус“ № 15, блок 2, етаж № 1 находящо се в ПИ с идентификатор 69660.501.1984.15.22 по КК на гр. Стралджа; До офиса на МИГ има осигурен достъп за хора с увреждания. За всеки от служителите е осигурено и необходимото офис оборудване, обзавеждане и техника за работа. Местната инициативна група разполага със следната интернет страница: https://www.mig-straldzha.com/
- *Финансов капацитет;*	МИГ „Стралджа - Сливен 2023“ разчита на подкрепата на местните власти и членовете си с оглед финансовата стабилност на сдружението.

7.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:

Механизмът за мониторинг и оценка има за цел проследяването на изпълнението на всички основни параметри на стратегията – постигане на целите, приоритетите и индикаторите за резултат. Мониторингът представлява постоянен процес на систематично и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация с цел управленски контрол, идентифициране и предприемане на корективни действия при изпълнението на Стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“. Оценката се определя като периодична проверка на съответствието, ефективността, ефикасността, въздействието, икономическата и финансова жизнеспособност и устойчивостта на Стратегията за ВОМР на МИГ „Стралджа - Сливен 2023“. МИГ „Стралджа - Сливен 2023“, ще осъществява процес на наблюдение и оценка за отчитане на напредъка в прилагането на СВОМР като се осигурява информация за финансовите параметри и резултатите от прилагането й, с цел отчитането на нейното изпълнение, от една страна, и взимането на решения по отношение дейността на МИГ и потенциалната необходимост от актуализация, от друга.

Структурата на МИГ включва следните органи, всеки с ясно разпределени роли:

- **Общо събрание** – най-висшият орган, който одобрява стратегията и взема стратегически решения, включително за коригиращи действия;

- **Управителен съвет** – управлява финансовите и административни въпроси, утвърждава условията за кандидатстване и наблюдава изпълнението;
- **Изпълнителен директор на МИГ** - ръководи екипа на МИГ,отговаря за ежедневната оперативна дейност на МИГ, координацията на всички дейности по изпълнение на СВОМР, контрола по събиране на данни, организиране на срещи и събития, осигуряване на комуникацията с партньори и заинтересовани страни, изготвяне на доклади до Управителния съвет;
- **Експерт по прилагане на СВОМР,** притежаващ необходимите знания, опит и компетенции за ефективна работа в рамките на местното развитие. Основните му функции включват техническа и експертна подкрепа при реализацията на СВОМР, административно обслужване на процесите по подбор и изпълнение на проекти, предоставяне на консултации и информация на кандидатите и бенефициентите, събиране, анализ и представяне на данни, необходими за мониторинг и отчетност, организиране на обществени събития, обучения и информационни кампании, сътрудничество с Управителния съвет и Общото събрание при изпълнение на оперативни и стратегически задачи.

Председателят на УС назначава **Комисия за подбор на проектните предложения** /КППП/, която оценява проектните предложения /с изключение на проектни предложения, подадени от МИГ/ според тяхната жизнеспособност, въздействие и съответствие с целите на стратегията, съгласно определените изисквания за допустимост и условията на процедурата. Съставът на комисията гарантира пълна прозрачност и обективност в работата на КППП. Комисията се състои от председател и секретар – вътрешни експерти, без право на глас и нечетен брой редовни и резервни членове с право на глас. Не по-малко от 1/3 от членовете с право на глас на комисията са членове на колективния върховен орган на МИГ, а външните експерти-оценители - членове на комисията, се избират след провеждане на конкурс по Закона за обществените поръчки или от списъка по чл. 15 от Постановление № 23 на Министерския съвет от 2023 г., като следва да притежават необходимата квалификация и опит съобразно вида на оценяваните проекти и да не са участвали в оценка на стратегията за ВОМР. След одобрение на извършената оценка от КППП МИГ изпраща документите за последно потвърждение от страна на ДФЗ.

Взаимовръзка между отделните органи: Изпълнителният директор организира и контролира работата на експерта по прилагане на СВОМР. Докладва на Управителния съвет за напредъка в изпълнението на СВОМР и за резултатите от работата на МИГ.

Управителният съвет предоставя редовни отчети за напредъка на изпълнението на СВОМР на Общото събрание и на Управляващия орган на СПРЗСР.

Връзките между органите се базират на взаимно доверие, отчетност и споделена отговорност.

Индикатори за мониторинг и оценка

МИГ „Странджа – Сливен 2023“ извършва постоянен мониторинг и периодична оценка на изпълнението на СВОМР.

МИГ „Странджа – Сливен 2023“ прилага набор от измерими, конкретни и съобразени с

целите на СВОМР индикатори:

- **Финансови**: усвоени средства, съотношение разходи/бюджет, брой подкрепени стратегии за „умни села“;
- **Процедурни**: брой подадени и одобрени проекти, проведени консултации;
- **Социални**: лица, обхванати от дейности за социално включване, намалена безработица, участници в обучения;
- **Резултатни**: нови работни места, подкрепени предприятия, достъп до услуги и инфраструктура.

За целите на мониторинга и оценката екипът на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“: изготвя план за мониторинг, събира и поддържа актуална информация (чрез извършване на анкети, проучвания, срещи с общността), анализира текущото състояние с цел гарантиране на съответствие с целите и приоритетите на СВОМР.

МИГ провежда прозрачни процедури за оценка на проектни предложения, които избягват възможността за конфликт на интереси, гарантират, че решенията не се доминират от който и да е сектор и осигуряват надлежно документиране на процесите.

МИГ извършва също мониторингови посещения за проследяване реалното изпълнение на дейности и удостоверяване предоставянето на услуги и инвестиции, изготвя тримесечни и годишен доклад за изпълнение.

Оценката на изпълнението на Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ се осъществява ежегодно през целия период на изпълнение. Тази дейност се възлага на външен и независим оценител, чиято задача е да предостави обективен преглед на извършеното от МИГ, анализирайки постигнатите резултати спрямо заложените цели. Оценката включва също така извеждане на заключения и формулиране на препоръки за повишаване на ефективността на стратегията. Чрез този процес се разпознават факторите, допринесли за успеха или предизвикали затруднения, оценява се устойчивостта на резултатите и се идентифицират добри практики, които могат да бъдат надграждани. В случаите, когато резултатите не отговарят на очакванията, се пристъпва към адаптиране на стратегията. Това може да включва преразглеждане на прилаганите подходи, актуализиране на мерките, целите и приоритетите, както и преоценка на ресурсното обезпечение. В този процес ключова роля има обратната връзка от местната общност и заинтересованите страни, която подпомага адаптирането на стратегията към нововъзникнали предизвикателства и потребности. Предложенията за промени се обсъждат и приемат от Общото събрание на МИГ, по инициатива на Управителния съвет. За да се гарантира прозрачност и ангажираност на общността, оценките и отчетите за напредъка и взетите решения се публикуват на официалната интернет страница на МИГ „Страланджа – Сливен 2023“ и/или се представят по време на редовни срещи с местните заинтересовани страни.

Добрата екипна работа на служителите, както и доброто взаимодействие между изпълнителното звено и органите на управление на МИГ са важна предпоставка за своевременно планиране, изпълнение и спазване на сроковете в графиците и плановете. Стриктното спазване на изискванията, задълженията и сроковете съгласно споразумението за изпълнение на СВОМР и действащата нормативна уредба ще е задължително условие и отговорност на екипа и управителните органи на МИГ. Прозрачността и отвореността към

бенефициентите, както и работата по оказване на подкрепа при тяхното кандидатстване и впоследствие - при изпълнението на финансираните проекти, ще е гаранция за получаване на необходимата информация за попълване на информационната база данни на МИГ. Уредбата за управлението и мониторинга на изпълнението на СВОМР, оценяването на прогреса в изпълнението на СВОМР и обратната връзка от местните общности ще позволят навременно прогнозиране и намиране на решение при евентуално възникване на бъдещи пречки, така че да бъде осигурено безпрепятствено постигане на целите на СВОМР.

8. Описание на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 при изпълнението на стратегията: *(не повече от 2 страници)*

Хоризонталните принципи на ЕС се отнасят до основни ценности и цели и са интегрирани в различните политики и програми на Съюза, за да се осигури устойчиво развитие и равенство в социален, икономически и екологичен план. Прилагането на хоризонталните принципи в рамките на СВОМР е от изключителна важност за постигането на целите на Стратегията за местно развитие, тъй като те осигуряват баланс и справедливост в развитието на местните общности. Местна инициативна група „Страланджа – Сливен 2023“ гарантира зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз съгласно чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 при изпълнението на стратегията за ВОМР, а именно:

1. При изпълнението на СВОМР гарантира зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз.

2. Равенството между мъжете и жените, интегрирането на принципа на равенство между половете и отчитането на социалните аспекти на пола се вземат под внимание и се насърчават през целия процес на подготовка, изпълнение, мониторинг, докладване и оценка на СВОМР.

3. Няма да допуска дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация, по време на подготовката, изпълнението, мониторинга, докладването и оценката на СВОМР. По-специално достъпността за хората с увреждания се взема под внимание през целия процес на подготовка и изпълнение на СВОМР.

4. Целите на СВОМР се преследват съобразно целта за насърчаване на устойчивото развитие, посочена в член 11 от ДФЕС, като се отчитат целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение и принципът за ненанасяне на значителни вреди.

Целите на СВОМР се преследват при пълно зачитане на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда.